

Nr. 19 (311)

Anul X
13 mai 1961

La G.A.S. Roşia.

Proletari din toate ţările, uniţi-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
SI LITERAR-ARTISTICĂ

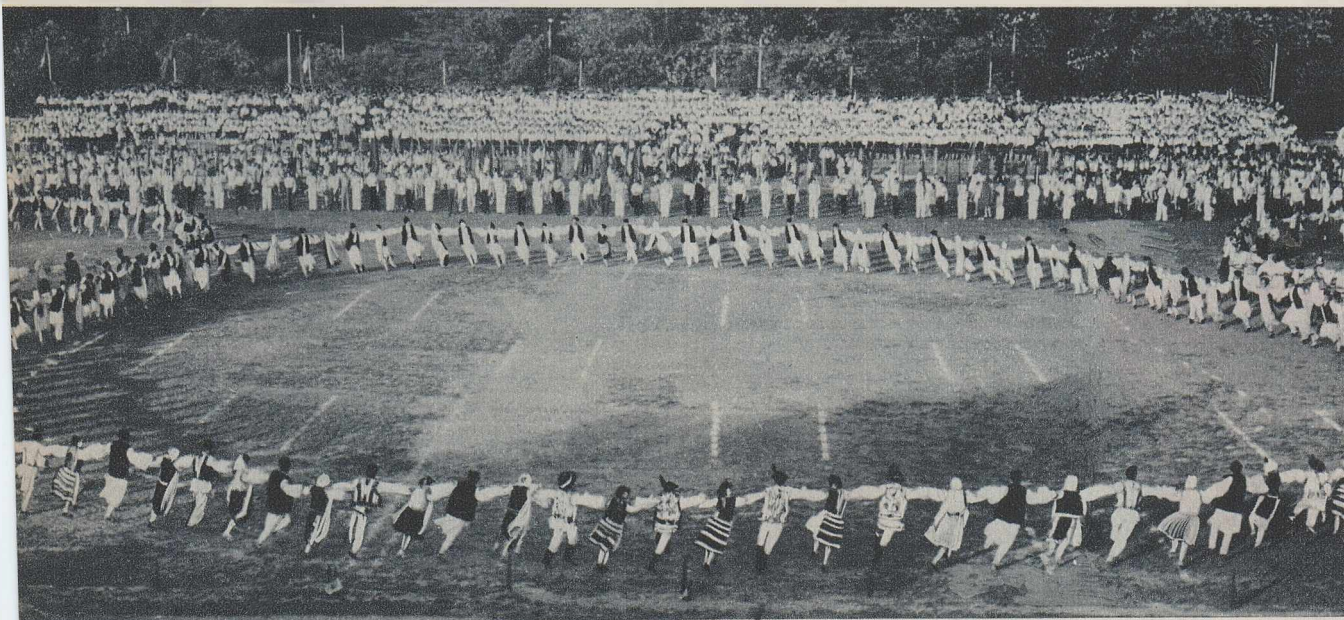
PATRUZECI DE ANI DE LA CREAREA

„Partidul întruchipează tot ce e mai bun în poporul nostru; el este inima fierbinte și conștiința poporului, înțelepciunea și voința sa colectivă”.

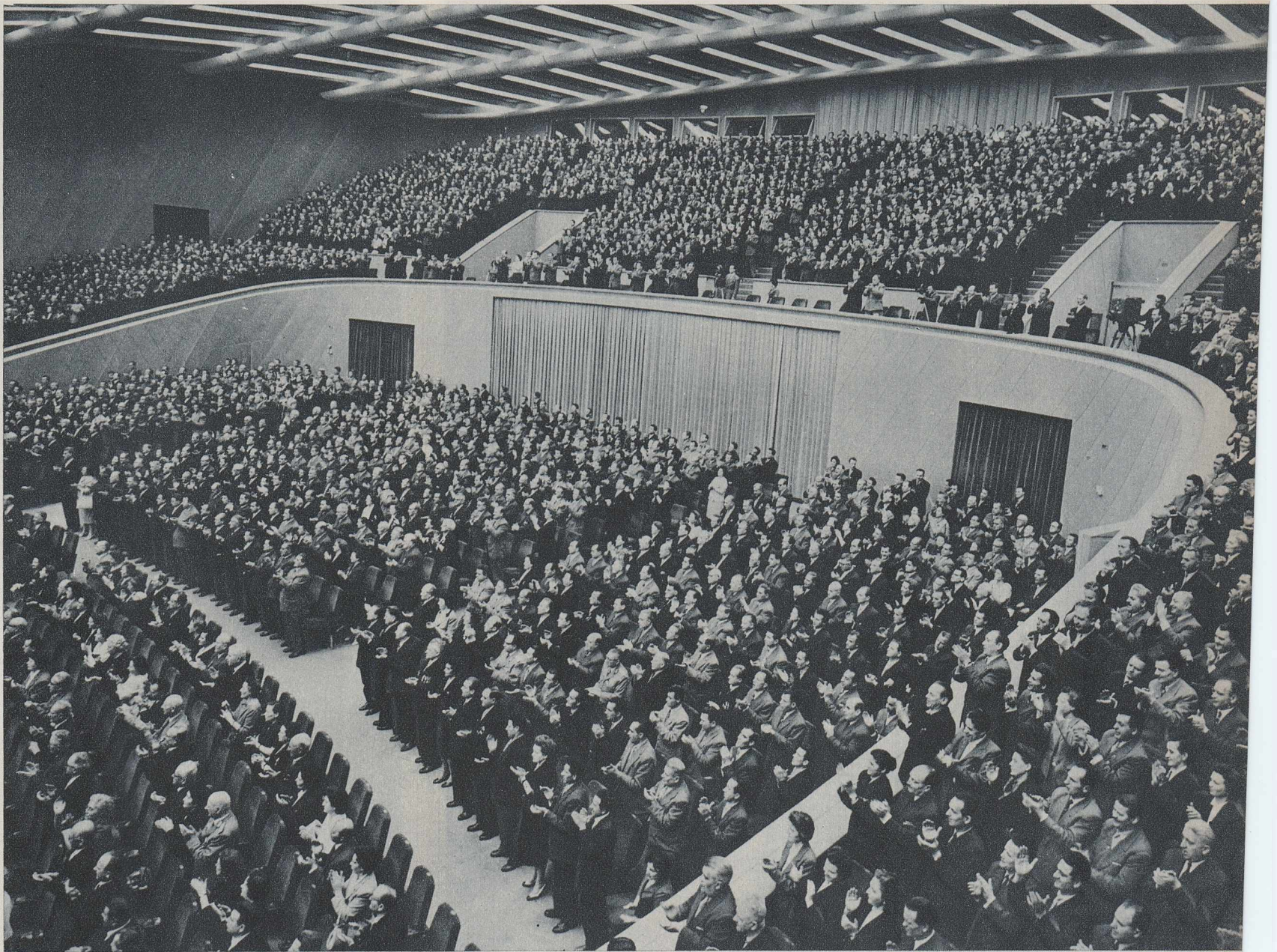
Gheorghe Gheorghiu-Dej

Președintele Adunării festive organizate cu prilejul aniversării a 40 de ani de la crearea Partidului Comunist din România. La tribună, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Pe stadionul din Galați s-au întâlnit sute de tineri și tinere din oraș și din satele regiunii. Ei au închinat glorioasei aniversări a partidului un bogat program de cîntece, jocuri și competiții sportive.

PARTIDULUI COMUNIST DIN ROMÂNIA

Raportul „40 de ani de luptă sub steagul atotbiruitor al marxism-leninismului”, prezentat de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Adunarea festivă, a fost subliniat în repetate rînduri cu aplauze puternice și îndelungate.

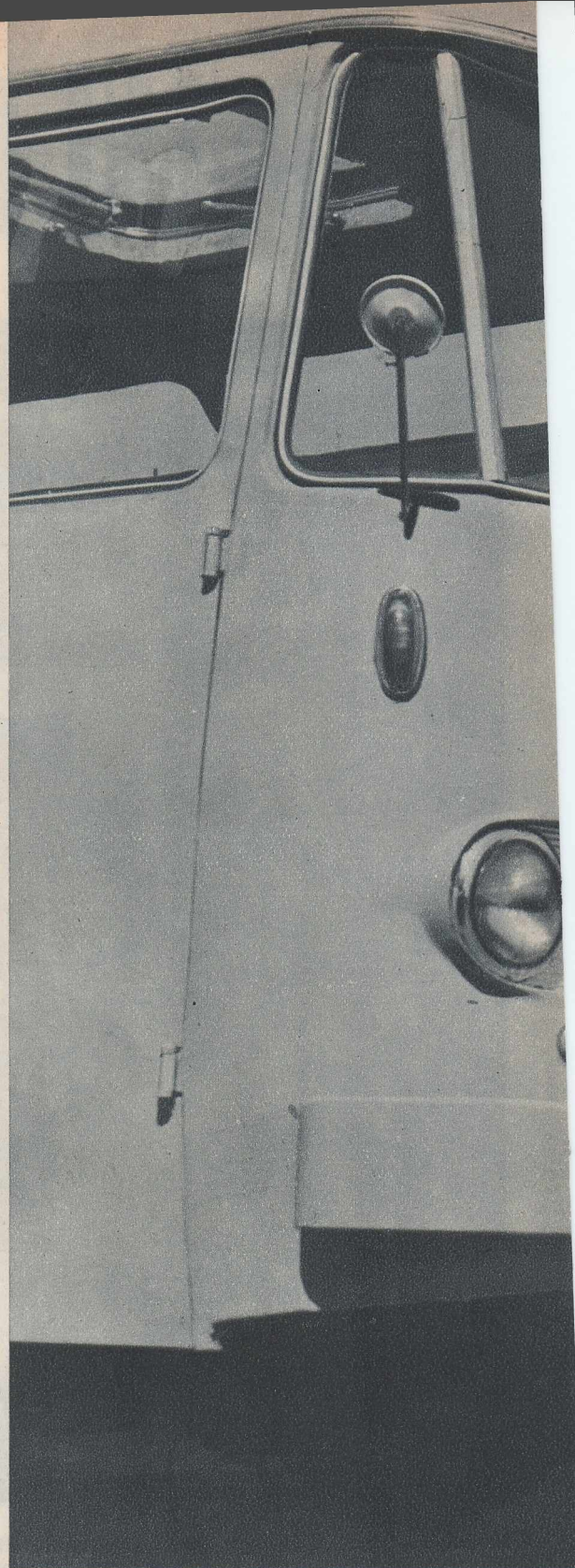

Unitățile de pionieri din întreaga țară au trăit zile deosebite în acest început de mai. În detașamentele lor au fost primiți noi pionieri în cadrul promoției „A 40-a aniversare a partidului”. În București, mai multe adunări solemne pentru primirea de noi pionieri s-au ținut în sălile Muzeului de Istorie a P.M.R. Iată în fotografie un aspect de la adunarea detașamentului de pionieri al clasei a II-a a școlii de 7 ani din comuna Gruiu, raionul Răcari, regiunea București.

Printre numeroasele manifestări închinată celei de-a 40-a aniversări a partidului a fost și „Săfeta primăverii”. În fotografie pe stadionul „23 August” din București, Iolanda Balaș, recordmană mondială și campioană olimpică, citește un mesaj de calde mulțumiri și recunoștință al sportivilor din București, adresat partidului.

O lucrare? Dimpotrivă, un obiect foarte serios: macheta unui microbuz. Inginerul Traian Ene, șef adjunct al serviciului proiectării, discutând cu machetistul Ștefan Purice în legătură cu unele îmbunătățiri.

GATA PENTRU CURSA...

Preocuparea centrală a colectivului de muncitori, ingineri și tehnicieni de la uzina „Tudor Vladimirescu” o constituie îmbunătățirea continuă a calității produselor. Dovadă, tipurile tot mai perfecționate de autovehicule care ies în fiecare an pe poarta uzinei.

Cele 150 de măsuri tehnico-organizatorice elaborate de colectivul acestei întreprinderi în urma studierii și dezbaterii Directivelor C. C. al P. M. R. sînt expresia dorinței muncitorilor și tehnicienilor de a contribui și mai mult la îmbunătățirea procesului de producție și a produselor finite.

Iată de pildă autobuzul T.V. 2. Pentru îmbunătățirea lui s-a hotărît să se instaleze o bară telescopică la loja șoferului, să se coboare nivelul treptei de urcare, să se monteze două încălzitoare la parbriz, să fie iluminat postul de taxare și să se pună alte oglinzi retrovizoare. Vopsitul interioarelor va fi înlocuit prin aplicarea unor noi materiale, ca de pildă „Formica” sau cartoanele melaminate, care prezintă avantajul că sînt foarte rezistente și se pot spăla cu apă și săpun. Acest procedeu va fi aplicat mai întîi experimental la autosalvări.

Un nou lot de autobuze T. V. e gata să iasă pe poarta uzinei. Controlorii tehnici de calitate fac o ultimă verificare.

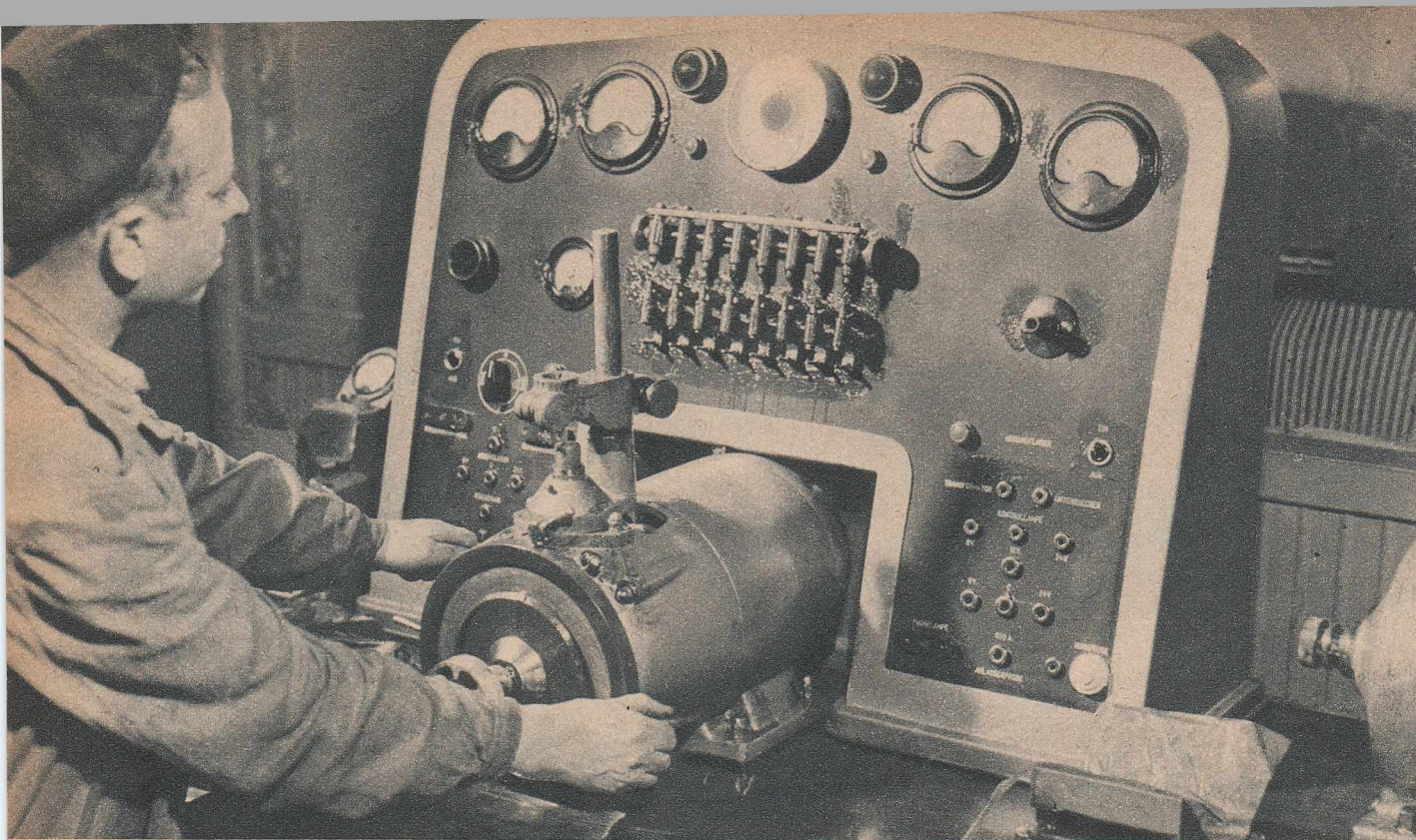
Un microbuz trecind prin ultimul control.

În curând autovehiculele T. V. vor scădea în greutate. Constructorii s-au angajat să le reducă cu 50 kg greutatea șasiului, ceea ce va duce atât la îmbunătățirea caracteristicilor tehnice, cât și la reducerea prețului de cost.

Și, în sfârșit, o veste bună pentru șoferii microbuzelor: spațiul cabinei va fi mărit, iar suspensia și stabilitatea vor fi mult îmbunătățite.

Cum se realizează aceste măsuri? În bună parte prin soluții venite de jos, din secții, de la bancul de lucru, de la planșeta de desen. De pildă, comunistul Constantin Purcărea —

În curînd va intra în funcțiune o mașină electronică ultra modernă, destinată controlului aparatajului electric al autovehiculelor.

Care sînt brigăzile fruntașe în lupta pentru calitate? Muncitorii urmăresc cu interes rezultatele întrecerii socialiste.

a căruia brigadă assemblează toate agregatele mecanice pe șasiul autobuzului — a propus să se aducă o serie de modificări, simple dar ingenioase, suportului schimbătorului de viteze și suportului radiatorului și ventilatorului; aceasta la scurt interval după ce făcuse instalației pneumatice a autobuzului modificări prin care se realizează o economie anuală de 46 mii lei.

Există însă și cazuri mai complexe. Pe acestea le rezolvă forul tehnic suprem al uzinei, consiliul tehnico-științific. Așa au fost de pildă problemele ridicate de amplasarea în spate a motorului la autobuzul T.V.Z. Această soluție prezintă avantaje multiple: din interiorul autobuzului dispăre mirosul neplăcut al ben-

zinei și gazelor de la motor; se cîștigă un spațiu util, mărindu-se numărul locurilor; fluxul circulației pasagerilor devine continuu; autobuzul e mai ușor de întreținut, e mai ieftin, are o greutate mai mică etc. Dar a apărut și un dezavantaj: lua naștere un vîrtej de praf care îmbfesea motorul, mai ales la autobuzele rutiere; soluția a fost găsită de tehnicienii uzinei, prin crearea unei prize centrale de aer și îmbunătățirea amplasării radiatorului.

Tehnologii au cuvîntul

În Directivele C.C. al P.M.R. se acordă o deosebită importanță „...perfecționării continue a proceselor tehnologice și însușirii celor

Conducerea tehnică a uzinei discută despre îmbunătățirea calității.

mai moderne procese de fabricație“. O măsură importantă luată pe această linie de consiliul tehnico-științific a fost reorganizarea fluxului tehnologic la montaj, pentru a permite produselor să treacă direct de la o fază de producție la alta. De asemenea, tehnologii au luat măsuri pentru extinderea sudurii automate și semi-automate a tablei de oțel, cu ajutorul noii mașini cu role și a agregatului de sudat sub strat de flux, ceea ce va aduce, pe lângă o îmbunătățire a calității sudurilor, și o economie anuală de circa 500.000 lei la manoperă și electrozi.

În domeniul vopsitoriei se vor aplica procedee noi, ca de pildă folosirea vopselelor bazate pe nitrocombinat, care dau un luciu frumos suprafeței vopsite fără a mai necesita vreo lustruire suplimentară. În prezent se experimentează și procedeul vopsirii în câmp electrostatic.

La îmbunătățirea procesului tehnologic contribuie și hotărîrea ca vopsirea, precum și diferitele retuşuri și remedieri cerute de controlul tehnic de calitate să nu se mai facă în hala de montaj, ci într-o hală specială.

C. T. C. ...

... Trei inițiale care definesc un factor important în viața uzinei. „Un rol deosebit în

fabricarea de produse de înalt nivel calitativ îl au serviciile de control tehnic, a căror sarcină este de a veghea la îmbunătățirea calității, de a nu permite ca pe poarta întreprinderii să iasă produse de calitate necorespunzătoare“, se arată în Directivele C.C. al P.M.R.

I-am văzut la lucru pe controlorii tehnici Manea Mihai, Stăncescu Ion și Lungu Constantin; recepționau un transport de autobuze rutiere. Pe Ionescu Alexandru l-am aflat supraveghind „proba de apă“ (impermeabilitatea acoperișului și a pereților laterali). L-am văzut recepționând partea electrică a unor troleibuze pe Herberescu Nicolae, el însuși inovator, autorul unor îmbunătățiri însemnate la instalațiile electrice și la lucrările de finisaj. Și din toate acestea m-am convins că marca fabricii se află în mâini bune.

Nu numai artiștii creează frumosul...

Uzina „Tudor Vladimirescu“, care pînă acum cîțiva ani producea doar batoze de treier, remorci-dormitoare și autostropitori, a reușit în scurt interval să dea produse de înalt nivel calitativ, ca de pildă troleibuzul T. V. 2 E.

De altfel, autobuzele, troleibuzele și microbuzele produse aci — sprintene, cu linii moderne, cu interioare comode și plăcute ochiului, tapisate cu materiale plastice în culori odihnitoare — s-au și integrat în peisajul nou al orașelor noastre. Ele aparțin vizibil aceleiași vîrste, epoci și concepții despre viață ca și noile monumente arhitectonice ale Capitalei: Piața Palatului R.P.R., blocurile-turn, cartierele Floreasca sau Grivița... La eleganța și bunul gust al noilor tipuri de mobilă, al noilor magazine cu autodeservire, al noii mode vestimentare, la lupta pentru continua îmbunătățire a calității produselor în țara noastră, se alătură și contribuția constructorilor de autobuze de la „Tudor Vladimirescu“.

★

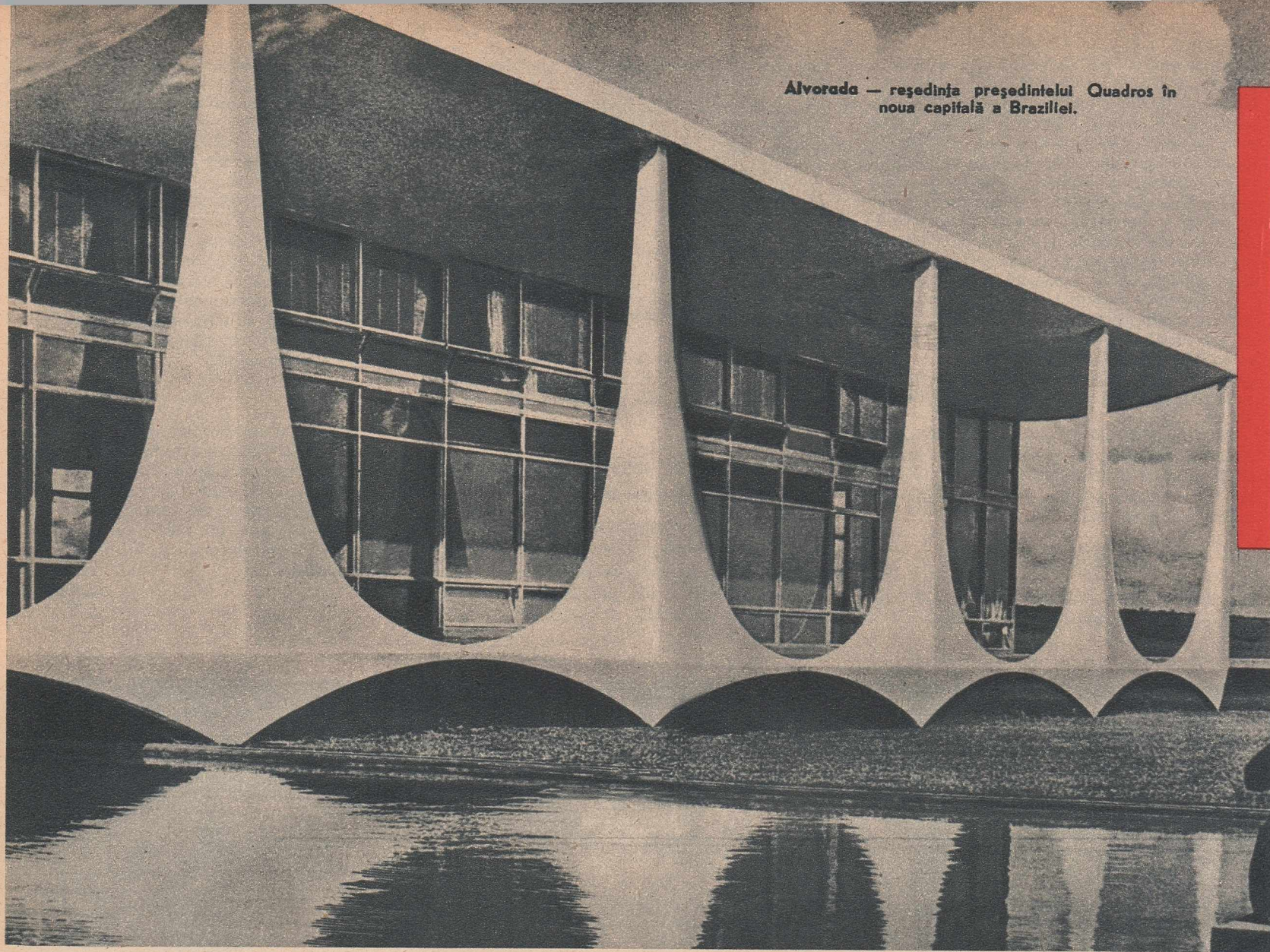
În cabinetul directorului am admirat machetele unor tipuri de mașini frumoase, strălucitoare, cu linie aerodinamică, viitoare opere ale unei industrii încă tinere la noi, dar cu care avem de pe acum motive să ne mîndrim. Nu va trece mult timp și aceste machete vor fi transformate în mașini moderne, gata pentru cursă.

Andrei BART

Fotografii de S. STEINER

Alvorada — reședința președintelui Quadros în noua capitală a Braziliei.

— INSEMNĂRI DE CĂLĂTORIE —

de Ing. M. RUSESCU

Am pornit spre Brazilia purtând în minte o serie întregă de noțiuni despre această țară din îndepărtatul continent sud-american. Știam, desigur, că este cea mai mare țară din America de Sud (suprafața: 8.500.000 km p, cu 63 de milioane de locuitori); că, în afară de faptul că posedă minereuri de fier și importante zăcăminte petrolifere (în parte neexploatate încă), Brazilia dă jumătate din producția mondială de cafea, o treime din cea de banane, o cincime din cea de cacao și produce de asemenea bumbac fin, grâu, orez, manioca, zahăr; că, după eroica epopee a luptelor dintre băștinași (indieni) și colonialiștii portughezi, populația țării și-a cucerit independența în 1822, Brazilia proclamându-se, șase decenii și jumătate mai târziu, în 1889, republică. Din cărți, reportaje, note de călătorie, aflasem despre luminile orașului Rio de Janeiro, despre construcția noii capitale, despre misterioasa junglă Matto Grosso, ca și despre peisajele încântătoare din statul Amazonas. Auzisem de asemenea de renumita plajă Copacabana, denumită și Florida braziliană, de

crocodilii din Rio Negro, ca și de obiceiurile seculare ale indienilor...

Și totuși, după mai bine de 30 de zile petrecute în „țara diamantelor și cafelei“, mi-am dat seama că toate acestea nu sînt deajuns ca să-ți ofere tabloul complet al Braziliei.

RIO — DIN AVION ȘI DE PE STRADĂ

După escaia de la Dakar, avionul ne-a purtat timp de șapte ore deasupra Atlanticului, singurul element contrastant cu monotonia zborului constituindu-l doar momentul de neuitat al apariției soarelui din întinderile nesfîrșite și înspumate ale oceanului. Cînd avionul a început să se rotească deasupra fostei capitale a Braziliei, Rio de Janeiro, plictiseala a fost dintr-o dată alungată: ni se oferea priveliștea orașului dominat de piscurile Corcovado (704 m), cu monumentul de aci înalt de 28 m, și Tijuco (1.022 m), ca și de sălbatica arhitectonică a munților Orgelor.

Frumusețe braziliană. Tînăra din fotografie poartă pe cap o pitorească pălărie numită „cangaceiro“, specifică portului național.

Am fost în BRASILIA

Munții ce înlanțuie orașul și înaintează apoi pînă departe în apele golfului de azur, ca și panglicile șoselelor asfaltate, mărginite de blocuri impunătoare, care fac parcă legătura dintre variatele forme de relief ale orașului, îți oferă de sus, din avion, o vastă panoramă.

Aterizăm pe aeroportul intercontinental, aflat chiar pe țărmul oceanului, și pornim spre inima orașului.

Privită de pe șoseaua paralelă cu litoralul — ca și din avion, de altfel — plaja de 30 de kilometri îți apare ca o minunată salbă de

aur în vecinătatea parcurilor înverzite și a apelor în care se oglindește tot albastrul cerului. Baia de Guanabara, Flamengo, Botafogo, Copacabana sau „plaja roșie“ sînt plajele ce se înșiruie de-a lungul țărmului, unde locuitorii orașului, ca și turiștii străini, vin să se bucure de strălucirea și căldura soarelui, de dansul continuu al valurilor ce iau cu asalt lanțul de stînci și insulele pitorești ale golfului.

Cu cei 1.300 kilometri pătrați ai săi, Rio de Janeiro este cel mai mare oraș de la tropice. Caracteristicile sale „tropicale“ și se înfățișează privirilor nu numai în minunatele parcuri — cum e parcul

San Clemente, unde se află palmieri cu o înălțime de 30 de metri iar în apa albăstruie a lacurilor se scaldă în voie crocodilii. Palmierii și alte elemente ale florei tropicale te întîmpină pretutindeni — pe Avenida Beira Mar, pe arterele Gonsalves Dias și Umguiana sau în peninsula Ponta de Calabonço.

Dar de la Rio de Janeiro nu pleci ducînd în minte numai imaginea frumuseților naturale, ci și pe aceea a unor frumoase edificii — unele mai vechi, de o mare valoare istorică și artistică, altele din cele mai moderne. Astfel, trebuie amintite „Palacio do Catete“, ridicat în 1862 și care seamănă cu vechiul

palat al principelui Giovaneli din Veneția — îmbinare a stilului clasic francez cu unele elemente ale templelor grecești — „Palacio do Hamarati“, Biblioteca națională și Arhivele naționale. Sînt de remarcat de asemenea construcțiile maiestuoase ale „Teatrului național de comedie“, „Teatrului municipal“, „Teatro Rival“ etc. Pentru că a venit vorba de aceste edificii, e cazul să amintim aci că, în special în ultimii ani, în viața artistică din Brazilia se simte o înviore, începînd să se acorde mai multă atenție unui repertoriu original, tendințele realiste cucerind poziții avansate în arta interpretativă. În special elementele tinere se orientează tot mai mult spre un teatru de idei.

Printre construcțiile moderne din Rio de Janeiro se disting îndeosebi clădirea zveltă a Ministerului Educației și Culturii, cu 28 etaje, terminată cu turnuri de o construcție originală, de formă cilindrică, și stadionul Maracana, cu o capacitate de 220.000 locuri și cu tribunele circulare acoperite.

Totuși, în ceea ce privește clădirile moderne, recordul îl bate cel mai tînăr oraș al țării — noua capitală — orașul Brasilia.

BRASILIA — CAPITALA BRAZILIEI

Încă mai de mult se proiecta mutarea capitalei. Argumentul în favoarea unei alte capitale l-a

Două tipuri de locuitori ai Braziliei: un indian (fotografia din stînga) și un mêtis (fotografia din dreapta).

tul cind se duce la culcare, face bani pentru străini“...

Mase largi de oameni ai muncii își ridică însă glasurile și își unesc forțele pentru apărarea independenței țării, pentru eliberarea ei de sub dominația monopolurilor străine.

Aflindu-mă în Brazilia înainte de instalarea noului președinte al țării, un prieten brazilian își exprima speranța că prezența lui J. Quadros la conducerea republicii va prilejui schimbări în viața politică și social-economică a țării.

Primele declarații, ca și primele măsuri inițiate de noul președinte, indică într-adevăr elemente noi, atît pe plan intern cît și pe planul colaborării Braziliei cu alte țări.

AMIGOS

Este semnificativă, în acest sens, hotărîrea de a restabili relații diplomatice cu o serie de țări socialiste, precum și intenția de a orienta schimburile comerciale ale Braziliei în mai mare măsură decît pînă acum spre țările socialiste. „Porturile noastre — a declarat președintele Quadros — vor fi deschise pentru toți cei care vor să facă comerț cu noi...“ După cum sublinia ziarul „Journal de Brasil“, cercurile economice braziliene consideră că intensificarea comerțului cu țările socialiste va aduce o contribuție importantă la reducerea deficitului balanței comerciale externe și la înlăturarea multor dificultăți interne.

În timpul șederii noastre în Brazilia, toți cei cu care ne-am întîlnit ni se adresau cu „amigos“. Am părăsit această țară convinși că avem acolo nenumărați prieteni și că relațiile dintre popoarele noastre se pot dezvolta și mai mult pe calea colaborării și prieteniei.

↳ Dansul popular „capoeiru“, nelipsit din Bahia — unul din cele 20 de state braziliene.

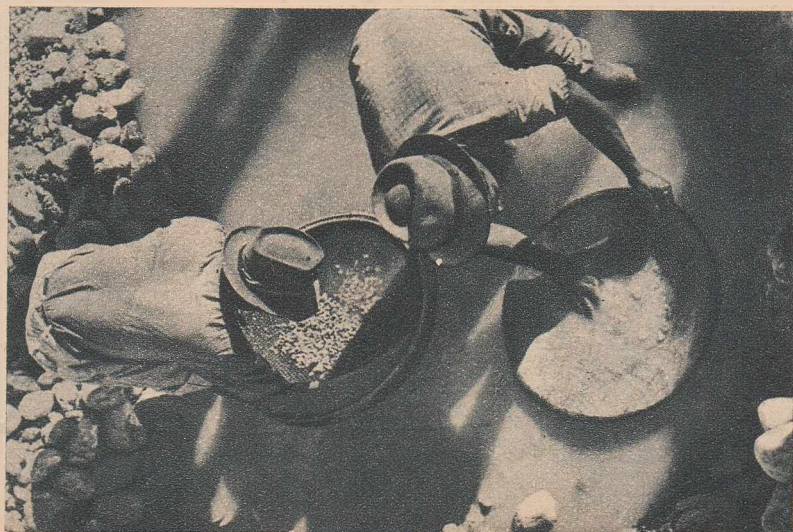
↳ Căutători de aur în apele rîurilor braziliene.

constituit faptul că în timp ce regiunile de pe litoral sînt suprapopulate, în interiorul țării se întind mari suprafețe nelocuite. Și astfel, în 1956 a început construcția noii capitale, pe un vast platou din statul Goias, avînd forma unui triunghi mărginit din două părți de micile riuri Fundo și Bananal, situat la o distanță de 1.000 km în linie dreaptă de Rio de Janeiro. Prin eforturile depuse de constructori — 60.000 de oameni au lucrat la înălțarea orașului — s-a ridicat un oraș ultramodern. În aprilie 1960 instituțiile guvernamentale au și început să se mute din Rio de Janeiro în orașul Brasilia. Deși în vara trecută noua capitală avea doar 120.000 de locuitori, se presupune că orașul

se va dezvolta rapid. De altfel, pentru a lega Brasilia de restul țării s-au construit șosele cu o lungime totală de peste 8.000 km.

GRIJI ȘI SPERANȚE

În cele patru săptămîni și mai bine cît am avut prilejul să vizitez și să cunosc această țară, am stat de vorbă cu zeci de oameni de diferite vîrste și profesii. Cei mai mulți ne-au mărturisit neliniștea lor în legătură cu greaua situație economică a țării, determinată în mare măsură de expansiunea imperialismului nord-american. Reflectînd această stare de fapt, un cunoscut ziar brazilian, „O Semanario“, scria: „... fiecare brazilian, de cînd se trezește și pînă în momen-

ÎNVĂȚAȚI

Studiu pe „vlu” în laboratorul de automatizare a instalațiilor termice de forță de la Institutul politehnic.

ÎNVĂȚAȚI

Cine n-a văzut căminele acelea în care intrai pe bază de „recomandăție” desigur că n-o să înțeleagă îndeajuns de bine ce se petrece acum. Cine n-a văzut căminul „Vasilie-Bolnavu”, cine n-a văzut lucarnele în care studenții își împărțeau timpul între cititul cursurilor și vînatul ploșnițelor n-o să-și poată da seama în suficientă măsură de uriașul salt făcut în anii puterii populare. Și chiar dacă ar vedea vreodată — să zicem în fotografii — cum arătau aceste cămine, n-o să-și poată închipui gustul mălaiului de mătură, al tocanei de cabanos (25 gr o porție), al ciorbei de obleți, al „icrelor” fabricate din griș fiert frecat cu bucăți de scrumbie, n-o să cunoască acele delegații de studenți care ciocăneau la ușile maimarilor pentru a cere un ajutor de câteva zeci de perechi de ghete pentru colegii lor.

Cine n-a cunoscut toate acestea și le va imagina greu azi, pentru că sub ochii lui s-au ridicat cămine cu lumină fluorescentă, cantine cu meniu la alegere, iar studenții pleacă vara în tabere la mare sau

la munte, în vile mari, confortabile și moderne.

★

În 1960 învățau numai în anul I al universităților și institutelor noastre un număr de studenți aproape egal cu numărul total al studenților din România anului 1938. În marea lor majoritate, studenții din vremurile noastre sînt fii de muncitori și de țărani, unii ei înșiși muncitori, tineri și tinere care altădată n-ar fi putut ajunge pe băncile facultăților. Cine le-ar fi dat în trecut casă și masă? Cine le-ar fi plătit taxele? Cine i-ar fi primit să învețe? Acum ei au la dispoziție aproape 34.000 de locuri la cămine; și dacă după studiul în bibliotecă sau în laborator doresc să cînte sau să picteze, să joace volei, n-au decît să se ducă la casele de cultură sau la bazele lor sportive, unde îi așteaptă nu numai sala sau terenul, dar și costumația, reflectoarele, materialele și echipamentul. Și, bineînțeles, instructori și antrenori competenți, gata să-i îndrume.

În țară la noi nu sînt astăzi

doar 33 de facultăți, cum erau în 1938, ci 131, avînd numai la cursurile de zi peste 56.000 de studenți. E o armată de studenți împărțită în nouă centre universitare. Dacă cineva trece prin Petroșani, prin Tg. Mureș sau prin Galați, alături de celelalte schimbări citadine o va înregistra și pe aceasta: grupuri de tineri care discută ducînd, cel puțin unul dintr-un

grup, un instrument muzical sau un sac de sport; numeroși tineri care populează sălile de teatru, terenurile de sport și care, la sfîrșitul zilei de studiu sau de recreare, se retrag în acele clădiri noi, mult luminoase, în căminele studențești.

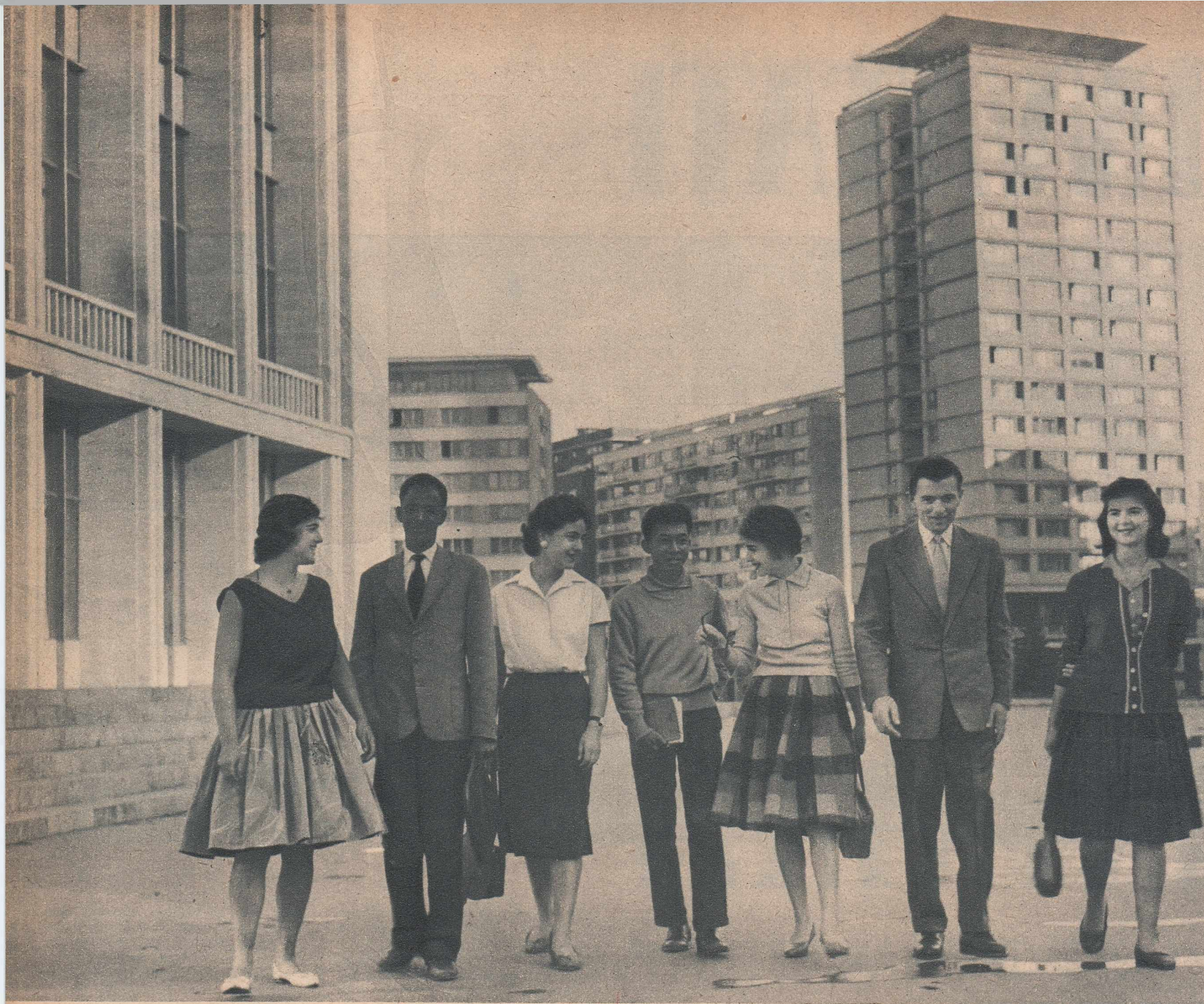
★

Vara căminele rămîn goale. Studenții pleacă în vacanță acasă;

Printre numeroasele cercuri practice ale Casei de cultură a studenților din București „Gr. Preoteasa”, se află și cercul de chitară, cu o frumoasă activitate.

ÎNVĂȚAȚI...

dar foarte mulți se duc la odihnă : aproape paisprezece mii de studenți de la cursurile de zi. Adică un sfert. Adică din patru studenți unul va urca la Predeal sau va face plajă pe litoral. Marea e cea mai solicitată, mai ales de către cei care vin din Ardeal și cărora căță-

ratul pe munte le este de mult familiar. Numai la Costinești vor pleca în vara asta 5.400 de studenți. Și mai pleacă la tratament două mii de studenți, la Slănic și la Govora, la Borsec și la Techirghiol. În afara cantinelor și căminelor, în afara laboratoarelor, a caselor de

cultură și bazelor sportive, statul oferă studenților șapte milioane și jumătate de lei pe an pentru odihnă și tratament.

✦

Multe dintre cifrele arătate sînt cunoscute și cu toate acestea sînt

pline de prospețime. E prospețimea noului și e prospețimea emoției. Pentru că este emoționant să vezi, dincolo de aceste cifre, noul cămin al Universității „C.I. Parhon”, cu terasele lui largi, cu perdele lungi de creton, cu scaunele lucrate în metal și fibră plastică colorată; e emoționant să urmărești acești băieți cîntînd seara la chitară în curtea căminului nr. 1, între pavilioanele acoperite cu iederă, sau să-i vezi cum sculptează la Casa de cultură a studenților „Gr. Preoteasa”. Sînt emoționante, în spatele cifrelor, laboratoarele de rezistență a materialelor de la Politehnică și listele cu meniuri „la alegere” din cantine.

Cifrele sînt agitatorice pentru că realitatea e agitatorică, și ecoul ei se face auzit pînă departe. Ar fi venit oare, fără prestigiul învățămîntului românesc, fără condițiile create învățămîntului, atîția studenți străini din atîtea țări ale lumii să studieze la noi? Numai la Institutul de petrol și gaze sînt studenți din 28 de țări: din China și India, din Coreea și Irak, din Italia, Columbia, Cuba, Birmania, Mongolia, Somalia ș.a. Sălile de lectură ale căminelor, mesele can-

Piața Palatului R.P.R.
și studenții din R.D. Ger-
malia, Indonezia.

elor oferă zilnic un simbol al
ernaționalismului. Dar asta nu
r fi putut întâmpla fără creșterea
stigiului românesc, fără crea-
unei baze materiale a pro-
ului de învățămînt, asta nu s-ar
întîmplat fără marea revoluție
fășurată și în cultură sub con-
cerea partidului.

★

Concludentă este și citarea citor-
procente: 17 studenți la 10.000
uitori în 1938, 39 studenți la
000 locuitori în 1960, în vreme ce
centul e de 33 pentru R.F.G.
sute de ani de tradiție universi-
ă), de 32 pentru Suedia, de 24
tru Grecia (care a cunoscut,
milenii în urmă pe Democrit
Aristotel). Și aceste cifre, ca
te cele care consemnează noul,
t emoționante și poate mai emo-
nante decît altele, pentru că
traduc aspirația spre cultură a
selor și, totodată, posibilită-
e oferite celor care vor să învețe,
un răspuns concret marelui
rățător care sfătuia pe tineri în
mă cu cîteva decenii: „Învățați,
rățați, învățați!”

Ilarie MURGU

Fotografii de Elena GHERA

Pedro, Rafael, Oreste și Sebastian

Aici, la cantina studenților străini, unde răsună spre ora prinzului graiurile a mai bine de 24 popoare. Am avut de curînd o surpriză deosebit de plăcută. Într-un colț, lângă ușa cu geamuri de cristal, a apărut un grup de studenți cubanezi de curînd veniți. Abia s-au așezat și s-au și pomenit înconjurăți de colegi. Gîndiți-vă cîte lucruri minunate pot fi auzite de la acești tineri reprezentanți ai curajosului popor cuban! Am intrat în vorbă cu ei.

„Bună ziua, ce faci, Pedro? (Pedro Gonzales, student cuban; înălțimea 1,80 metri, greutatea 85 kg; umerii foarte lați).

„Bună ziua! Totul e bine! Dar mai întâi, prezentările! Colegii mei, toți cubani: Rafael cel vesel, Oreste „diplomatul”, Sebastian timidul... La 18 februarie, o dată cu venirea noastră în România, am descoperit cerul albastru al Bucureștiului și elegantul său aeroport. Primirea călduroasă pe care ne-au făcut-o tovarășii de la Institutul de petrol și gaze ne-a reconfortat. A fost făcut totul pentru a ne simți cît mai bine. Veniți pentru prima oară în această îndepărtată țară latină, gîndeam că ne vom adapta mai greu. Limba română nu ni se pare grea, deoarece noi înțelegem tot, sau aproape totul, cînd colegii de institut ne copleșesc cu întrebări despre Cuba. Cîteva dificultăți foarte mici avem doar în legătură cu alimentația, foarte bună de altfel: sosurile

sînt prea picante. Și noi, cubanii, care credeam că deținem monopolul mîncărurilor picante...

Condițiile de locuit de la căminul „Stefan Furtună” sînt fără cusur. (Noi sperăm că revoluția cubană va crea și colegilor noștri din Cuba condiții asemănătoare). Beneficiind de o asemenea grijă din partea statului, studentul din România, muncitor și conștiincios, este dator să ia examenele cu note maxime. Bursa pe care o primim ne îngăduie să nu ducem lipsă de nimic”.

Rafael cel vesel: „Bucureștiul ne-a surprins plăcut. Pentru că, de dimineața pînă seara, pe bulevardele Bălcescu, Magheru, 6 Martie, domnește o animație specific latină. Prezența în magazine a produselor cubane (sucuri de fructe, țigări, havane) e o surpriză agreabilă! Vizitînd „Muzeul Simu” am remarcat bustul lui Fidel Castro. E lesne de imaginat emoția noastră, vîzînd în acest gest toată simpatia poporului român pentru revoluționarii noștri cubani, pentru poporul nostru”.

Oreste Garcia precizează: „Dragostea pe care ne-o arată colegii noștri studenți, oamenii de pe stradă, muncitorii, ne-a mișcat și ne-a emoționat. Din păcate, insuficiența cunoaștere a limbii române ne împiedică deocamdată să stăm de vorbă mai pe larg cu colegii noștri despre impresiile și gîndurile pe care le încercăm cînd vedem realitățile din România. De exemplu, gratuita-

tea manualelor școlare pentru 2.000.000 de copii din România mă face să mă gîndesc la campania de alfabetizare din Cuba. La noi anul 1961 a fost denumit „Anul învățămîntului”. Dintr-un colegi n-am reținut încă multe nume, căci prietenii noștri romîni sînt numeroși. Am reținut însă simpatia și prietenia de care se bucură poporul nostru și, deci, și noi. Toată lumea vrea să ne învețe limba română și să-l „concureze” pe profesor. Studenții romîni sînt serioși și simpatici. Este o adevărată plăcere să studiezi aici. Prietenia studentescă cubano-romînă s-a născut de curînd, dar ea va fi durabilă”.

Cuvîntul de încheiere îl revine lui Sebastian Alfonso, cel timid, care conchide: „Sînt bucuros de simpatia de care se bucură în România lupta dreaptă a poporului nostru. Cu astfel de prieteni sînt sigur că țara noastră va putea să-și apere libertatea cucerită”.

Edmond FREDERIC

student din America Latină

Cantina celui mai nou grup social al Universității „C.I. Parhon”: coloane îmbrăcate în lemn lustruit, scaune de metal și fibră plastică colorată, lămpi fluorescente.

**CÎND FASCISMUL SE
AUTODEMASCĂ • FAVO-
RITA LUI HITLER CERE
DREPTURI DE AUTOR
PENTRU SÎNGE •
CUM S-AU ÎNECAT
ARMELE N.A.T.O. ÎN
BAVARIA • ...ȘI CE A
PĂȚIT COMANDANTUL
ARMATEI A VII-a AME-
RICANE**

Iagărelor de concentrare pînă la condu-
cători, vizibili sau invizibili. Am vrut
să arăt că suferința nu este individuală
atunci cînd este provocată de o forță
inumană, că ea are un caracter colectiv.
Se spune: au fost asasinați atîția oameni,
au fost torturați atîția oameni, au fost
umiliți atîția oameni. Dar statistica nu
singurează. Filmul, filmul care prezintă
tabloul viu al suferinței, trebuie să
împiedice rănile trecutului să se cicatri-
zeze, el trebuie să avertizeze împotriva
criminalilor care se mai află printre noi,
care mai uneltesc. Trebuie să luăm at-
titudine pentru a putea scăpa de acest
coșmar, pentru a se putea pași mai de-
parte într-o lume a păcii și a înțelegerii
reciproce.

**FEMEIA CU PISTOL LA BRÎU
CERE DREPTURI DE AUTOR**

Erwin Leiser s-a născut în Germania,
în anul 1923. Copil fiind încă, s-a salvat
din baia de sînge a faimoasei „nopți
de cristal” din Reichul anului 1938,
refugiindu-se în Suedia.

În anii exilului său, într-o vilă elean-
gantă din Berlin, de pe Heydenstrasse nr.
30, Leni Riefenstahl se oferea cu genero-
zitate „Führerului” ei, iar acesta —
nu mai puțin generos — îi punea la
dispoziție zeci de milioane pentru a
turna filme de exaltare a „virtuților
rasei superioare”. „Femeia nr. 1 a Rei-
chului” purta uniformă nazistă și pistol
la brîu. Filmele realizate de ea aveau
aceeași înfățișare. Dintr-un asemenea
film, Erwin Leiser a scos cîteva secvențe
lămuritoare. Dar Leni Riefenstahl —
care locuiește și azi în vila elegantă
din cartierul Dahlem — l-a dat în
judecată. Pasămite, cere drepturi de
autor: 100.000 de mărci și 10% din veni-
turile filmului „Mein Kampf”.

— A cîștigat bani făcînd propagandă
pentru fascism — spune Erwin Leiser —
și acum crede că poate cîștiga și de pe
urma unui film antifascist.

La München, firește, fosta favorită
a lui Hitler a cîștigat. Cel puțin pentru
Germania lui Adenauer și Austria.
Dar filmul „Mein Kampf” este vizionat
de zeci de mii de oameni, fără ca noii
prieteni ai propagandistei „rasei supe-
rioare” să-l poată interzice. În Berlinul
occidental, la Hamburg, spectatorii văd
și judecă: secvențele pentru care Leni
Riefenstahl cere drepturi de autor
reprezintă oameni gazați la Auschwitz;
iar aceasta nu este operă de creație
artistică, ci glorificare scelerată a cri-
mei.

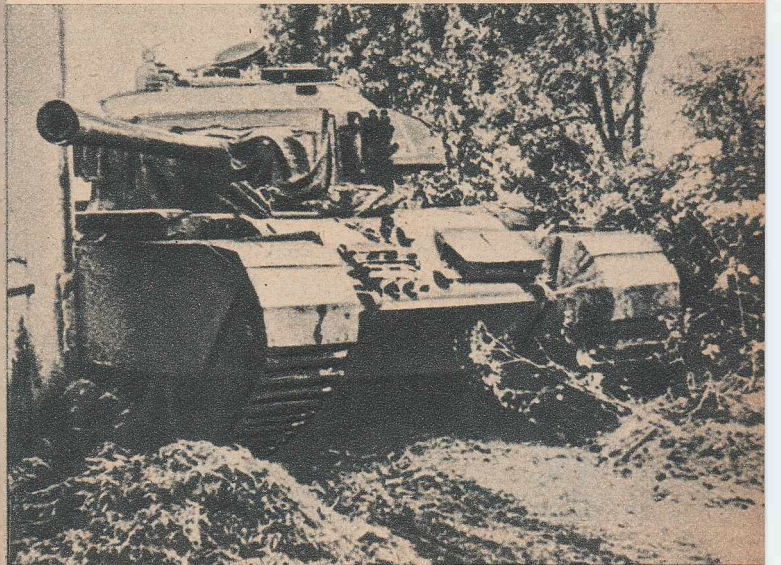
Episodul ar fi, poate, izolat, dacă în
aceiași timp n-ar fi avut loc... mane-
vrelor „Winterschild II”. S-au tras, în
cursul lor, 31 de lovituri atomice și
s-au lansat 31.463 obuze de artilerie.
Toate acestea, firește, teoretic. Au
murit totuși — nu teoretic, ci efectiv —
opt soldați, numărul răniților se ridică
la cîteva zeci, iar pagubele provocate
populației se cifrează la peste 6 milioane
mărci vest-germane. Asta, așa, într-o
jocă. Leni Riefenstahl n-a filmat
scenele debandadei tancurilor scun-
date în noroi, pentru că ea e speciali-
zată în bălți de sînge. De aceea i se
și plătesc drepturi de autor pentru
trecut, ca o frată eventuală asupra
viitorului.

Nu mai că generalul Davidson a fost
pus pe goană de țărani din raionul
Amberg, iar la Essen, la Kiel, la Ham-
burg, la Düsseldorf, în aceleași zile,
muncitori și intelectuali au cerut să
se pună capăt „jocului de-a războiul”.
Totuși, statistica singurează. Și singele
nu se poate uita, chiar dacă Leni
Riefenstahl mai încasează deocamdată
drepturi de autor de pe urma lui.

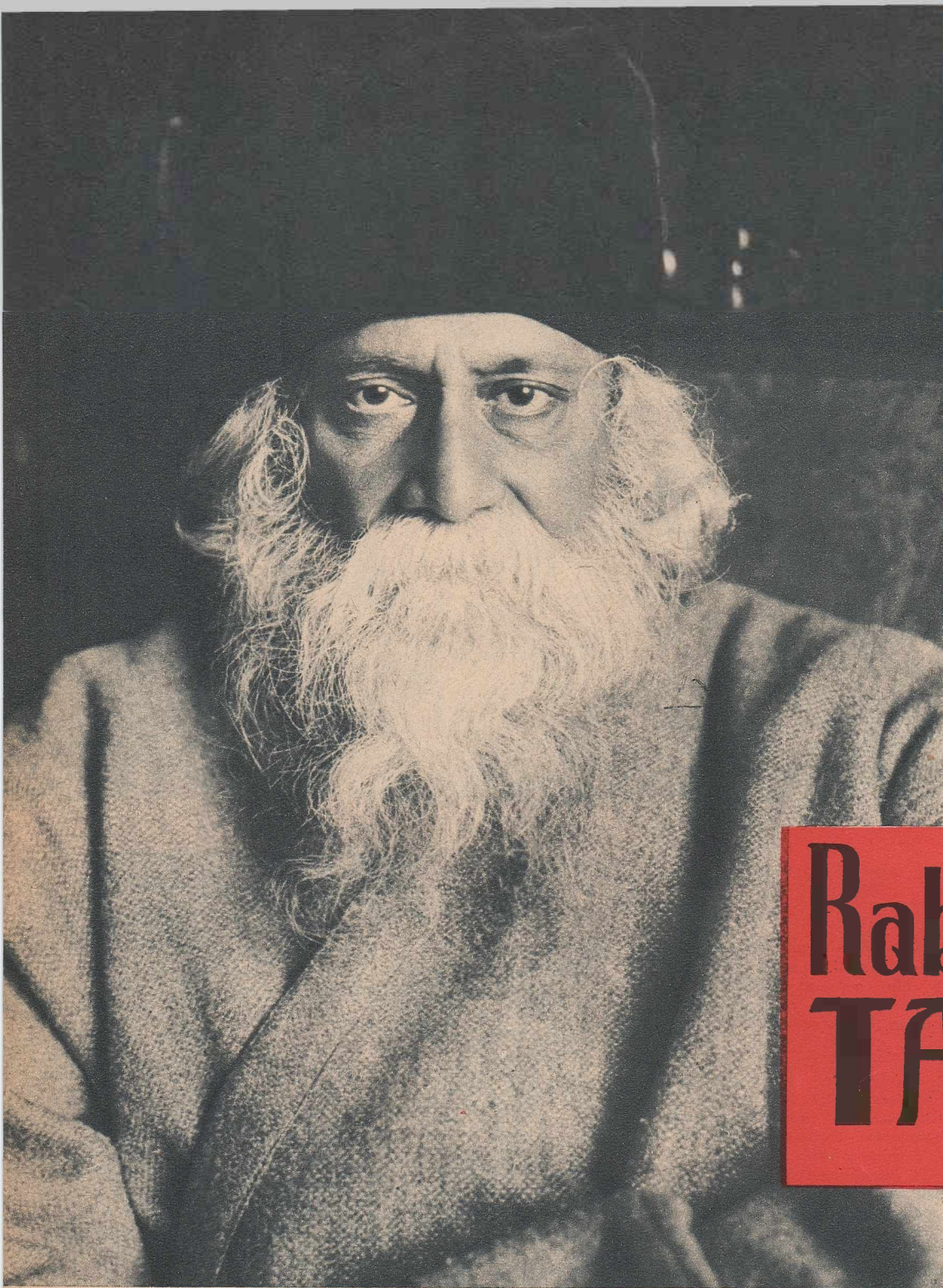
○ scenă zguduitoare din filmul „Mein
Kampf”.

Livezi și grădini făcute una cu pămîntul
sub șenilele tancurilor, case grav avari-
ate sau chiar complet distruse... A-
ceasta este în limbajul militaristilor de
la Bonn „Winterschild II”...

Tineretul vest-german, pe care milita-
riștii de la Bonn caută să-l transforme
din nou în carne de tun, nu vrea să
uite învățămintele istoriei. Fotografia în-
fățișează o demonstrație antirăzboinică
pe străzile Lüneburgului. Cîntatul (din
Bertolt Brecht) înscris pe pancarta pur-
tată de manifestații constituie un sem-
nificativ avertisment: „Marea Cartagină
a purtat trei războaie; era încă puter-
nică după primul; încă locuibilă după
cel de-al doilea; a dispărut cu desăvîr-
șire după al treilea”...

Rabindranath TAGORE

de conf. univ. Vlad BĂNĂȚEANU

Cu doar douăzeci de ani în urmă, Rabindranath Tagore se mai uita încă la semenii săi cu privirile aceastea grele de gânduri, căutând să pătrundă sensul vieții, adâncile ei rosturi.

Avea 80 de ani atunci, în 7 august 1941, când s-a stins din viață (i-am sărbătorit la 6 mai centenarul nașterii) și dăruise omenirii — cu o prolificitate creatoare uimitoare — o vastă operă beletristică și filozofică: 4.000 de poezii (înmanuncheate în 50 de volume), 40 de lucrări dramatice, 12 romane, 200 de articole publicistice, sute de povestiri scurte, numeroase scrieri filozofice. Și prin toată această operă a sa — în ciuda contradicțiilor care o străbat și care au fost generate de condițiile în care a trăit — marele scriitor indian a fost un contemporan al secolului nostru, ajungând pînă la înțelegerea faptului că „*acolo unde se menține proprietatea privată și sistemul ei de repartiție, exploatarea este corolarul ei inevitabil*” (din „Scrisori din Rusia”). Poetul prin excelență liric și meditativ s-a transformat, atunci când viața i-a cerut-o, într-un activ militant social, care a luptat pentru organizarea unui comitet indian al „Ligii împotriva fascismului”, fiind ales chiar președintele comitetului. Aceasta s-a întimplat în 1937. Pînă a ajunge aici însă, evoluția gândirii sale filozofice, a concepțiilor

și a atitudinii sale social-politice a cunoscut un drum ascendent, sub impulsul evenimentelor petrecute în India și a cunoașterii tot mai profunde a condiției dramatice de existență a poporului său robit colonialismului britanic.

Fiu și nepot al unor cunoscuți oameni de cultură din Calcutta — care au luptat împotriva intoleranței religioase, pentru abolirea diferențelor de castă și pentru scoaterea din ignoranță a poporului — Rabindranath Tagore a crescut în spiritul acestor concepții progresiste și, din primele sale versuri — scrise la vîrsta de 16 ani — atitudinea lui socială începe să se precizeze. Întreaga sa activitate se încadrează de altfel în așa-numita „Renaștere” indiană, survenită în urma răscoalei Sipailor (primul semnal dat de poporul indian în vederea eliberării naționale) și a înființării primelor trei universități din India. Evenimentele politice, dar mai ales mișcările sociale „svadési” și cea de „non-cooperare”, inițiată de Mahatma Gandhi, au avut o puternică înțurire asupra tinărului scriitor. Și iată că timp de aproape zece ani — între 1891-1900 — poetul își petrece

viața în mijlocul țăranilor, în satele Patisar și Shilaidah. Suferința poporului devine suferința lui, năzuințele acestuia — propriile-i năzuințe. Rabindranath Tagore scrie în această perioadă o serie de articole politice, în care acuză cu vehemență colonialismul, iar apoi creează celebra suită de peste 100 de povestiri prin care introduce în literatura Indiei genul povestirii scurte, afirmînd totodată cu putere curentul realismului critic. Din paginile sale se desprinde tabloul tragic al vieții țăranului indian, acel om mărunț, desconsiderat, pe care toți îl batjocoresc, îl umilesc, îl calcă în picioare. În ciuda concepțiilor utopice și reformiste care-l făceau să creadă că transformările sociale nu pot surveni decît în urma culturalizării poporului, scriitorul a notat într-o scrisoare, vorbind despre țăranimea indiană exploatată și asuprită, că „*această masă de oameni care luptă pentru viață este o forță nemărginită în stare latentă*”.

Poezia sa lirică cuprinde de asemenea, pe lîngă paginile idealiste, devoționale, mistice — influențate de învățătura Upanișadelor — strigăte de revoltă socială și chiar chemări înflăcărâte la luptă. Dar abia după vizita pe care o face în 1930 în Uniunea Sovietică, Rabindranath Tagore capătă o înțelegere mai limpede și mai adîncă a fenomenelor sociale. Realitățile pe care le vede în U.R.S.S. îl impresionează profund și el publică acele „Scrisori din Rusia” în care prezintă, cu emoție și admirație, marile realizări ale constructorilor socialismului. Întors acasă, el se afirmă ca un neobosit militant social, semnînd „Apelul Conferinței mondiale pentru apărarea păcii” și „Proclamația împotriva războiului” și pronunțîndu-se tot mai energic împotriva colonialismu-

lui britanic, a imperialismului, a fascismului. „*India a fost dominată în trecut de brahmani, apoi de militari, iar în prezent de burghezia indiană* — scria atunci Tagore — *dar va veni momentul cînd ea va fi stăpînită de casta cea mai de jos, care este cea mai numeroasă și cea mai exploatată*”. În literatura sa se simte influența acestei poziții politice ferm progresiste. Și chiar dacă unele din romanele sale s-au mărginit mai mult la speculații filozofice și analize psihologice, iar parte din dramele sale aveau un conținut alegoric, opera sa a influențat puternic tînăra generație de scriitori ai Indiei. Pentru că „Gora”, cel mai bun roman al său, sau piesele „Achalayatan” (Casa care se clatină), „Kaler Yatra” (Drumul timpului), „Rakta Karabi” (Oleandri roșii), „Muktadhara” (Torrentul eliberat), ca să nu mai vorbim de articolele sau povestirile sale, conțineau — după propria mărturisire a lui Tagore — ideea luptei pentru libertate și condamnarea exploatării inumane a poporului.

Aceste trăsături pot fi remarcate și în unele din lucrările traduse la noi în ultimii ani, cum ar fi povestirile „Pietrele flămînde”, „Stăpînul meu, pruncul”, „Învoială”, poemul dramatic „Jertfa”, drama lirică „Chitra” etc.

... A trecut un secol de cînd la Calcutta se naștea cel ce avea să domine — de-a lungul a peste șaizeci de ani — viața culturală a Indiei, cel ce avea să adauge tezaurului culturii mondiale o amplă și valoroasă operă. Poporul Indiei l-a venerat și îl venerază. Întreaga omenire progresistă îi cinstește, cu caldă recunoștință, memoria...

Educație pentru toate vîrstele

SCRISORI

„MODA POLSKA”

„Educînd copiii, părinții de astăzi educă istoria viitoare a țării noastre și prin urmare istoria lumii”.

Scrînd aceste cuvinte în anii primelor cincinale, A.S. Makarenko a avut desigur viziunea lumii de mîine, în care prietenia dintre oameni va fi tot atît de firească precum este zborul păsării în adierea vîntului. Sădînd de timpuriu în inimile copiilor sentimentul prieteniei, pedagogii lumii socialiste, care în țările lor au văzut crescînd noua morală a patriotului socialist, pregătesc pașii o temelie trainică.

Sașa Ostrovski din Gorlovka are opt ani și învață în clasa a III-a. Strînge mărci, monede și insigne. Are și capace de cutii de chibrituri și ar vrea să dăruiască din bogățiile lui tuturor prietenilor săi de departe.

Mihai Ladoș din București este elev în clasa a V-a. Și el colecționează mărci, monede și insigne. Capacele de cutii de chibrituri îl interesează mai puțin, dar din celelalte are destule. Ar vrea să dăruiască din ele unui prieten.

Și atunci? Nimic mai simplu. Patru file desprinse din caiet, puțină cerneală, două plicuri, nume de străzi

și orașe care evocă peisaje pline de farmecul necunoscutului se dovedesc a fi o „materie primă” indestulătoare pentru a uni cu un trainic pod al prieteniei apartamentul nou din bulevardul Lenin nr. 35 — Gorioyka, cu cel din cartierul Giulești unde, într-o zi de iarnă, poștașul a adus o scrisoare de departe. „Bună ziua, prieten de departe — scria Sașa. Eu am opt ani și învăț în clasa a III-a. Eu strîng mărci poștale din țara voastră, de asemenea monede și insigne. Îți trimit, prieten de departe, mărci de-ale noastre. Îți voi trimite monede și insigne. Poate că cineva de la voi strînge capace de cutii de chibrituri. Eu pot să-i trimit. Iarna la noi e aproape caldă în acest an. Fără zăpadă. Dar cum e la dumneavoastră? Transmite salutări tovarășilor. Cu salutări prietenești — Sașa”.

„Dragă Sașa, îți mulțumesc pentru mărcile trimise — a răspuns Mihai. M-am bucurat foarte mult cînd am primit o scrisoare din Uniunea Sovietică, de la tine. Eu sînt elev în clasa a V-a, la școala nr. 162. Școala în care învăț este frumoasă, de curînd a fost mărită. Avem o curte spa-

țioasă și o seră. Colegii mei învață bine. Am primit de curînd o distincție pionierască. I-am desenat modelul și ți-l trimit. De asemenea îți trimit ilustrate din țara noastră și 12 mărci, printre care și una din Cuba. Cartierul nostru se face din ce în ce mai frumos. Acum se construiesc multe blocuri noi. Cu salutări prietenești — Mihai”.

Așa a început, în cuvinte simple și clare, dialogul celor doi prieteni. Pionierii noștri au adoptat în relațiile lor „internaționale” stilul părinților lor: sincer, deschis. Își scriu despre ei, despre viața lor, dar în primul rînd își dăruiesc unul celuilalt cele ce cred că le-ar fi de folos și le-ar face plăcere. O dată cu vîrsta, dialogul lor se va maturiza, le va ajuta să-și adîncească simțămîntele și-i va lega din ce în ce mai mult în lupta pentru o lume socialistă.

Colectivul pedagogic al Palatului pionierilor a avut într-adevăr o bună inițiativă, sprijinînd corespondența copiilor din țara noastră cu pionierii sovietici. Părinții au și ei un cuvînt de spus.

Sen ALEXANDRU

De vorbă cu medicul

HIPERTENSIUNEA ARTERIALĂ (II) TRATAMENT

Mulți cititori ne întreabă dacă hipertensiunea arterială este o boală vindecabilă. Răspunsul este următorul: boala se vindecă dacă este diagnosticată foarte de timpuriu și dacă se instituie un tratament corespunzător înainte de a se produce fenomene ireversibile. Tratamentul este însă de lungă durată și cere din partea bolnavului răbdare și respectarea tuturor recomandărilor medicale.

Ținînd seama de rolul primordial al activității nervoase superioare în producerea hipertensiunii, o atenție deosebită se va acorda reglementării activității psihice sub diversele sale aspecte și influenței pe care o au condițiile de viață și de muncă ale bolnavilor. La apariția hipertensiunii trebuie raționalizată munca și, eventual, dacă este cazul, schimbat locul de muncă. Se vor face de timpuriu băi de acid carbonic la Vatra Dornei, Buziaș sau Borsec, care pot duce uneori la scăderea definitivă a hipertensiunii. Se vor face exerciții fizice, gimnastică ușoară, neobositoare.

Bolnavii cu o hipertensiune viscerală, adică acele cazuri în care organe ca inima și rinichii participă la maladie, trebuie să evite eforturile fizice neobișnuite, care pot contribui la instalarea insuficienței cardiace. Condițiile de muncă trebuie să fie de asemenea natură, încît să evite agitația. Înaintea meselor principale este indicată o scurtă plimbare și după masă se recomandă odihnă. Somnul va trebui să fie de 8-9 ore din 24. Familia trebuie să creeze în jurul bolnavului o atmosferă de calm și destindere. Tratamentele balneare trebuie făcute cel puțin o dată pe an. Se interzice cu desăvîrșire fumatul. Regimul alimentar joacă de asemenea un rol deosebit de important în tratarea bolii hipertensive. Dacă nu s-a declarat o insuficiență din partea inimii sau rinichului, bolnavului îi este permisă o alimentație completă,

atît cantitativ cît și calitativ. Se interzic însă excesele alimentare, care duc la obezitate. Cantitatea de alimente trebuie să fie aceea care să mențină o greutate normală a corpului. Carnea va fi consumată moderat (de trei ori pe săptămîină) și asociată cu cantități suficiente de legume și fructe, care furnizează organismului sărurile minerale și vitaminele necesare. Trebuie redus la minimum consumul de grăsimi animale, bogate în colesterol, care favorizează apariția aterosclerozei. Se vor evita carnea grasă, creierul, rinichiul și ficatul. Este permis consumul de lapte și, în cantități limitate, de unt și smîntînă. La hipertensivii grași se vor reduce și cantitățile de dulciuri. În general, regimul vegetarian are o acțiune favorabilă asupra hipertensiunii. Sarea se va consuma pînă la 4 gr pe zi. Lichidele în general nu trebuie să depășească cantitatea de un kilogram, un kilogram și un sfert pe zi. Cafeaua, ceaiul, alcoolul trebuie înlăturat. O acțiune favorabilă o au sucurile de legume și fructe. Este bine ca o dată sau de două ori pe săptămîină să se intercaleze regimul exclusiv de fructe și crudități. Masa de seară se va lua cu două ore înainte de culcare și nu trebuie să conțină lichide. Regimul dietetic devine mai sever o dată cu apariția fenomenelor de insuficiență cardiacă sau renală. Și acestea se vor stabili de la caz la caz de către medic.

În destule cazuri, mai ales la bolnavii tineri, singură aplicarea măsurilor enumerate mai sus face ca tensiunea să revină la normal, fără a mai fi folosite medicamente speciale. Tratamentul medicamentos variază de la caz la caz și el va fi recomandat bolnavilor de medicul curant. E bine ca bolnavii hipertensivi să fie dispensarizați la policlinicile unde se consultă și e strict necesar să se prezinte în mod periodic la controlul medical.

Dr. Silviu GHEREA

prezintă:

...O colecție care ilustrează noile tendințe ale verii 1964.

Silueta e suplă, degajată, alungind statura, cu talia ușor coborîtă și fusta unduitoare.

Mantourile de vară sînt de două tipuri: unul ușor cambrat pe corp și evazat în jos (stilul redingotă) și celălalt mai larg, cu amploarea pornind din umeri.

La taioare, caracteristica cea mai izbitoare este fusta, care nu mai e ajustată pe coapse, ci suplă, cu lărgimea dată de plisuri. Jachetele au lungimi diverse, dar croiala e simplă, necambrată, iar de multe ori nu au guler. Se poartă uneori cu bluze din material imprimat, cu același material căptușindu-se și taylorul.

Rochiile au o linie ușor bluzantă și au adesea cordoane înnodate lejere, mai jos de talie. Decolteul, rotund sau oval, se adîncește uneori la spate. Multe garnituri de plisuri și foarte multe rochii fără mineci.

Țesăturile prezintă o mare varietate, de la țesăturile clasice ale sezonului de vară, poplinuri, șantunguri, țesături de bumbac, mătăsuri și voaluri imprimate, pînă la noile țesături din fire sintetice.

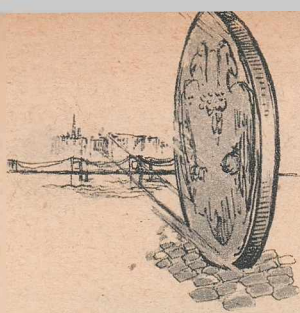
Ca desene predomină dungile, bulinele mari (pastile) și imprimeurile mărunte, adesea cu motive geometrice.

În fotografiile alăturate, înfățișăm cîteva modele de vară din colecția prezentată recent la Casa de modă „Moda Polska” din Varșovia.

① Linia simplă, chemisier, dar o notă neașteptată acestei rochii de mătase naturală, imprimată în tonuri de albastru, și contrastată cu pălăria „romantică”, din organdi alb, cu borul mare, garnisit cu volane.

② Din clasicul și mult îndrăgitul poplin în dungii (alb cu roz sau alb cu bleu), iată două rochii tinerești, pe cît de simple, pe cît de grațioase datorită liniei lor tot „clasice”, dar înnoite prin jocuri inedite de dungii.

florinul

Florinul despre care e vorba aici a fost falsificat în Soraksár. Era unul din exemplarele în curs de dispariție, falsificat de altfel destul de bine, puțin cam usuros la pipăit, totuși un florin de o rotunjime reglementară, cum scrie la carte. Falsificatorul a pătruns cu el în Budapesta în zorii unei zile de primăvară timpurie. Sosise prin Gara de Est, unde descinsese agale și cu luare aminte, dar abia ajuns pe calea Rákóczi zori pasul ca unul care are treburi multe și importante de aranjat. Intră repede într-o băcănie ticsită, ceru slănină de cinci crețari, trecu la casă, plăti, primi restul și se făcu nevăzut.

Florinul rămase în băcănie, la casă, în sertar, pe un taler mic de lemn. Când se mai domoli întrucitva forfota din zori, Lövy, băcanul, cercetă conținutul talerului. Privirea lui mioapă se poticni de florin; întinse bănuitor mîna spre el; îl scoase dintre ceilalți bani de argint; îi simți, cuprins de înfiorare, luciul usuros; îl zăngăni de placa de marmură și în sinea lui scrișni o sudalmă:

— Arde-l-ar pe mațe! Care o fi fost ticălosul ăla?

Se gîndi pe rînd la cumpărătorii din zori; dar recunosc că e în zadar să-și bată capul. Își scărpină scăffrila printr firele rare de păr și azvirli cu ciudă florinul fals în fundul întunecat al sertarului. Banul zăcea în adîncul sertarului, dar nu-i lăsa o clipă de liniște noului stăpîn. Gîndul lui se întorcea într-una la florinul fals și de fiecare dată îl încerca o ușoară amărăciune. Pînă la urmă — chiar și în dîrdora treburilor tot mai sporite — scociorî iar florinul din fundul sertarului și îi aruncă o privire de minie neputincioasă. Între timp în dugheană se pornise forfota de dimineață; și cînd i se strecură dinainte o bucătăreasă nurlie, trîntindu-i un sutar, dar aruncînd între timp priviri vrăjite spre unul din vânzătorii care și de data asta îi făcea curte cu glas tare, Lövy, cu inima cît un purice, întinse mîna lîngă tăvița, înhță florinul fals și îl numără cu restul, pe masă.

coroane din banii care zăceau pe noptieră, așeză florinul cu grijă în locu lor și ieși repede din încăpere, liniștită și răsuffind ușurată.

Jovánovics János, onorat antreprenor, proprietar și părinte al orașului, după ce se spală, reveni în dormitor, își puse una după alta cămașa, vesta și haina, apoi împinse cu mîna dreaptă în stînga făcut căuș, banii de argint de pe noptieră. Abia atunci băgă de seamă florinul fals și-l ridică în dreptul ochilor. Clătină din cap.

— Fir-ar al naibii — mormăi el — ăsta de la cine l-oi fi primit?

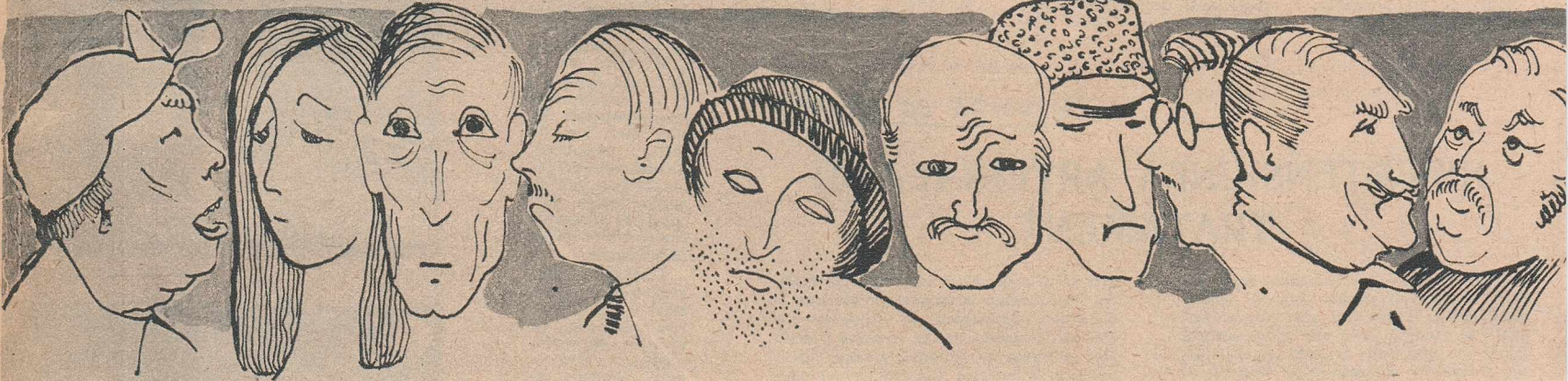
Nu se dumiri de la cine îl primise; îl virî deci în buzunar împreună cu ceilalți bani, dejună, își luă rămas bun de la soție și porni după treburi. Abia făcu vreo cîțiva pași cînd, ajuns în dreptul oficiului poștal, își aminti că n-ar strica să cumpere niște timbre. Ceru douăzeci de mărci poștale de cîte zece fileri, băgă mîna liniștit printre banii de argint, scoase un florin, îl dădu și porni încet, demn și cu prestanță, spre ieșire.

Florinul fals trecu în acest fel în mîna oficiantei și din mîna oficianței alunecă în sertar, printre ceilalți bani de argint. Oficianta simțis încă de la început, iar acum văzu fără urmă de îndoială că florinul fals; ar fi putut striga după Jovánovics, care se depărta plin de demnități, dar îi fu lehamite s-o facă.

— Găinarull! — gîndi ea toropită.

La ghișeu se opri un cetățean grăbit; cumpără o mulțime de timbre plăti cu o hîrtie de zece; oficianta luă hirtia, o virî între celelalte bancnote și numără în monede de argint restul convenit. Zoritul cetățeanului domnul Bauernfeld Artur, avocat și deputat, goni spre ieșire cu florinul fals cuibărit în portmoneu.

Avocatul-deputat alergă ceasuri de-a rîndul încoace și încolo prin oraș; dădu consultații juridice, trecu pe la bănci, se învîrti prin ministere și, pe la prînz, sosi la parlament. Aci, trecu pe la bufet, luă o gustare dar cînd voi să plătească, descoperi florinul fals. Îl privi indignat.

— Treizeci cu douăzeci sînt cincizeci, cu cincizeci sînt o sută, cu trei fac cinci, cu cinci fac zece... Dar mătăluță ce plătești?

Și pe dată se și întoarse, palid și repede, spre alt cumpărător, iar florinul fals se făcu nevăzut din prăvălie. Acasă, Kovács Eszter, bucătăreasa, scoase banii ca să-i poată da stăpînei sale socoteala și atunci băgă de seamă florinul fals. Îl pipăi, îl zăngăni și izbucni într-un potop de sudalmi:

— Lua-l-ar mama dracului să-l ia pe ăla care m-a tras pe sfoară — drăcu! ea cu năduf.

Nu fu în stare să stabilească cine a păcălit-o, pentru că, de dragul distracției, tîrguise în vreo zece prăvălii ceea ce ar fi găsit într-una singură. Pînă la urmă, dădu din umeri și, după o șovăială de cîteva clipe, hotărî să-i dea banii, fără altă bătaie de cap, stăpînei. Drept care făcu o mutră minioasă și se apucă să trîntească de mama focului în dreapta și stînga. La opt și un sfert, se arătă în bucătărie stăpîna — soția domnului Jovánovics János, născută Haberer Paula — ca să se socotească cu Eszter. Atunci Eszter făcu o mutră și mai minioasă și, din senin, trînti pe masă carnețelul de socoteli și lîngă el pumnul de bani cu care se întorsese acasă; era tot ce rămăsese dintr-o hîrtie de o sută de coroane. Cucoana își aruncă repede o privire pe carnețel, numără în fugă banii și ieși din bucătărie.

— Jupîneasa asta devine tot mai insuportabilă — cugetă ea în casă, numărînd din nou banii, pe îndelete.

— Atunci dădu peste moneda falsă.

— Tii, nemernica! — izbucni ea supărată.

Contrariată, holbă ochii la florinul fals, ba chiar îi trecu prin mîntre o clipă să se întoarcă în bucătărie și să-l zvîrle îndărăt Eszterei. Dar își aminti cu înfiorare mutra furioasă a acesteia și renunță cu totul la un asemenea plan. Florinul fals îi pricinuia însă grijă, o sîcîia. Ce să facă cu el? Cum să se descurce acum? E cu puțință oare să aibă ea de coșniță cu un florin mai puțin? Să-i spună soțului? O să aibă parte de muștrări! Își frămîntă capul cu fel și fel de gînduri. În sfîrșit, se ridică, trecu cu pași zoriți în dormitor, auzi răzbătînd din baie zgomotul făcut de soțul ei care se spăla, se apropie grabnic de noptiera lui, luă două

— De necrezut — cugetă el scos din fire — ce stricată... ce viciată e lumea! Cine o fi fost netrebnicul care m-a prăjit cu moneda asta?

Rănit în cele mai nobile simțăminte, pătrunse în sală, unde vorbea un ministru; se așeză la locul lui, moțai, la răstimpuri încuviințată cu glătare împreună cu ceilalți, apoi se cufundă iarăși în somnolență. Cineva îi puse mîna pe umăr. Era Kovasóczy Farkas, un distins și tînăr deputat:

— Te rog — tresări Bauernfeld.

— Fii drăguț, o colectă în urma cei sinistrați în urma inundațiilor de pe valea Tisei. Dacă socolți cu cale...

— O, firește, firește...

Bauernfeld luă coala, semnă pentru sumă, virî mîna în buzunar scoase o bancnotă și completă suma cu monede de argint. Florinul fals se strecură modest la Kovasóczy.

Kovasóczy colectă o sumă serioasă, apoi ieși pe coridor și numără banii. Atunci băgă de seamă florinul fals. Îl cuprinsese furia.

— Care găinar mi l-o fi dat? — bombăni în sinea lui.

Îi fu cu neputință să-l descopere; de-aceea, de minie părăsi parlamentul și plecă să se plimbe. Pe strada Kossuth Lajos se întîlni cu baronele Pyker. Le însoți. Cea mai tînără, Felicie, îl primi radioasă:

— Bine că vii, Kovasóczy, acum cel puțin vei lua un bilet la spectacolul de revistă al Asociației Porumbelul Alb. Și eu joc.

Kovasóczy luă, fericit, biletul. Baroneasa Felicie îi ținu dinainte poșeta brodată cu fir și Kovasóczy lăsă să cadă în ea zece coroane, costu biletului... Ochii Feliciei, ca două violete, scînteiară spre el. Kovasóczy se tulbură.

— Suprapreț, se poate? — întrebă el.

— O, bineînțeles.

Felicie, cu rochia ei de culoare deschisă, cu părul blond și cu ochii ca violetele, îi părea o arătate fermecătoare; Kovasóczy băgă mîna în buzunar, înșfăcă moneda falsă și o lăsă să cadă în poșetă. Surzînd Felicie își înclină capul.

Baronele Pyker se plimbară multă vreme, apoi făcură două-tre vizite mai intime, vîndură o sumedenie de bilete și ajunseră acasă pe la ora două. Acasă, Felicie numără banii și dădu peste florinul fals. În învîrti bănuitoare între degete, apoi i-l arătă bătrînei domnișoare p

— schiță —

de BIRÓ Lajos

Ilustrație de Valentina DINU

Prozator, dramaturg și publicist progresist, Biró Lajos, unul dintre cei mai de seamă scriitori maghiari, a trăit între anii 1880-1948. În opera lui Biró Lajos, care oglindește oamenii și evenimentele epocii sale, se găsesc puternice accente de satirizare și demascare a fațelilor aristocrației, moșierimii și burgheziei austro-ungare.

În 1919 el devine membru al guvernului revoluționar maghiar. Mai târziu, din pricina terorii regimului dictatorial al lui Horthy, scriitorul emigrează la Viena, apoi în Italia, Germania, America, Franța și, în sfârșit, în Anglia.

care o aveau în casă de șaisprezece ani. Împreună cu domnișoara stabilă că florinul este fals. Felicie fu gata să izbucnească în plîns.

— Cine-o fi fost — izbucni ea cu aprindere — escrocul care mi l-a dat?

Felicie era de neconsolat, dar n-avea ce face; trebui să separe florinul fals de ceilalți bani. Depuse banii în sertarul destinat Porumbelului Alb, iar florinul fals în poșeta cu broderie de fir. Începu prințul întristată. În timpul mesei îi reveni însă buna dispoziție și cu aceeași bună dispoziție porni și după masă la neîmăratele ei treburi, cumpărături, vizite, organizări a reuniunilor de binefacere. În cursul după-amiezei însă, trecu pe dinaintea unei biserici; atunci o năpădi iar tristețea. Intră hotărâtă în biserică întunecoasă, îngenunchă și se rugă fierbinte. Asta îi mai ușură inima; se ridică în picioare oftînd adînc și porni spre ieșire. Atunci, privirea îi căzu pe cutia milelor. Băgă mîna în poșetă și dădu de florinul fals. N-avea alți bani la ea. Stătu o vreme cu florinul fals în mîna, șovăind. Apoi aruncă o privire plină de pocăință spre icoana cea mare a prea fericitei fecioare, care strălucea deasupra altarului, și cugetă:

— Iartă-mă; vouă vă este totuna; de vreți, puteți obține oricum folos de pe urma lui.

Așa cugetă și strecură florinul fals în pușculiță.

Pe la ora șase, florinul fals fu scos din pușculiță, împreună cu ceilalți bani, de părintele Kárpáti. Văzu dintr-o ochire că e fals. Clătină din cap.

— Țștia îi înșală pînă și pe sfinți — reflectă el amărit.

Despărți florinul fals de ceilalți și, cam pe la șase și jumătate, îl luă cu sine la clubul pe care îl înființase el pentru stimularea și înflorirea unei vieți pline de credință. Aici, în interesul cauzei drepte, îngăduise jocul cumpătat de cărți. Ba, mai mult, uneori se așeza chiar și el să joace. Jucă și azi, și pierdu un florin. Florinul i-l plăti cîștigăto-

— Ei, așa boieri mai zic și eu — cugetă el scirbit. Nu le crapă obrazul de rușine să înșele oamenii săraci!

Îi disprețuise întotdeauna pe toți clienții mesei de bacara și îndeosebi acumă simțea față de ei un dispreț arzător și plin de mînie. Coborî din clădirea clubului, se aruncă în ciudat într-o birjă, ajunse acasă, îndesă un florin în mîna birjarului, urcă în locuința lui și se culcă.

Cu florinul fals în buzunar, birjarul mîna înapoi în stație. Dar cum mîjea de ziuă, se pregăti să plece spre casă și își numără banii. Găsi florinul fals. Nedumerit, cercetă în gînd, unul cite unul, toți clienții din noaptea aceea.

— Cine m-o fi legat la gard în halul ăsta?—își spuse el. Sări-i-ar ochii să-i sară!

Strînse pătura de pe cal, îi arse un bici și mîna spre o cîrciumioară. Pătrunse în cîrciumă, bău oleacă liniștit, pe îndelete, apoi, cu inima cît un purice, plăti. Jupînul, somnoros, luă florinul, dădu restul, birjarul se urcă pe capră și dădu bici calului.

După o jumătate de ceas, cîrciumarul voi să-i schimbe cuiva o hîrtie de zece coroane și atunci observă florinul fals. Îi ridică.

— Nemernicii ăștia! — scrișni el spumegînd.

Învîrtea florinul între degete și nu știa ce să facă cu el. Dar intră atunci un vînzător de ziare bătrîn, aproape orb, care voia să schimbe niște bănuți de aramă. Îi schimbă de patru coroane bani de aramă și îi dădu două coroane și florinul. Bătrînul vînzător de ziare mulțumi pentru bunăvoință, apoi porni, șontic-șontic, spre administrația ziarului, ca să ajungă din timp la distribuirea gazetei. Sosi la timp, ba mai trebuie să și aștepte. Își pipăi atunci unul din florini și simți că e fals. Nu cuteză să se înapoieze cu el la cîrciumă. Se opri, cu genunchii tre-

rului, lui Páldy Tamás, un tînăr necredincios care se străduia însă să-și dăreze carieră prin mijlocirea vieții credincioase. Páldy Tamás prinse de veste după un ceas ori două, la cină, că a primit de undeva un florin fals. Clătină din cap, dar cină fără grijă. După cinci intră la un club distins, așteptă pînă cînd, pe la miezul nopții, se porni jocul de bacara, trecu în sala respectivă, miză florinul fals împreună cu ceilalți bani ai săi și, în cele din urmă, îl pierdu.

Florinul fals migră la cel care ținea banca. Acesta, baronul Joel Jenő — stăpîn pe multe milioane — se retrase curînd. Trecu la o masă mică, ducînd cu el o tavă mare de bancnote, monede de aur și argint și acolo numără banii. Îi ajunse în mîna și florinul fals. Îl cuprinse o mînie fără margini.

— Zău că nu mai e chip să joci — își zise el. Aici poate intra orice pușlama.

Se uită disprețuitor dintr-un capăt la altul al mesei de bacara pe ai cărei jucători îi jecmănise, apoi se îndreptă spre ieșire. În drum se întîlni cu contele Pálházy, un jucător faimos. Își strînseră mîinile:

— Nu intra — îl avertiză baronul. Nu merită să te așezi la joc cu ăștia. E o gașcă scirboasă!

— O clipă doar — răspunse contele — mă-ntorc numaidecît.

Contele se opri la masa de bacara; făcu cîteva jocuri, cîștigă un pumn de bani, apoi trecu în altă sală, unde se așeză să joace în doi cu baronul. Jucară ore de-a rîndul; pe la trei dimineața, puseră în sfârșit capăt jocului.

Baronul pierduse peste o mie de coroane. Își plăti pierderea. Îi dădu cîteva hîrtii de o sută, cîteva jetoane mari și niște monede de argint, apoi strînse mîna contelui și plecă. Contele se înapoie în sala de bacara, jucă nițel, cîștigă nițel, mîncă nițel, apoi își schimbă jetoanele. Atunci observă florinul fals.

— Canalia! — cugetă el și privi cu dispreț împrejur.

Apoi porni somnoros către casă și dădu florinul drept bacșiș amplotului care făcea treaba de crupier la masa de bacara. Jocurile erau terminate. Amplotul se ridică, plecă spre casă și își numără banii. Dădu peste florinul fals

murînd, în dreptul casei și, palid ca moartea, îi împinse casierului banii. Casierul abia aruncă o privire banilor și-i mătură cu palma între ceilalți; bătrînul își putea vedea de drum; apucă zierele și pe stradă începu să se închine de bucurie.

O jumătate de ceas mai tîrziu, casierul băgă de seamă florinul fals. Înjură furios.

— Toți sînt buni de pușcărie — spuse el în ciudat. Pușlamale, tică-șoși, pînă la unul!

Atunci se înfățișă înaintea lui un tînăr funcționar al tipografiei și îi întinse, umil, un ordin de plată. La ăsta se răsti:

— Iar te-ai milogit?

Îi trînti în față șase coroane: patru hîrtii de o coroană și florinul fals. Tînărul inhăță banii și se depărtă în grabă. Era tuberculos; în el pilpîia o arșiță lacomă, veșnic înfometată de femei. Strînse acum banii în pumn și dădu buzna în străzile înguste ale cartierelor Erzsébet și Teréz. Deodată prinse de veste că florinul e fals. Se opri locului.

— Plezni-i-ar ochii! — rosti el amărit.

Stătu în cumpănă; apoi înălță capul și își văzu de drum. Se crăpase de ziuă. Străbătu în goană zece străzi, pînă dădu la un colț de o fată întîrziată și frîntă de oboseală, care se arătă dispusă să petreacă o oră cu el. Intră cu ea în camera ei cu aer stătut. După o jumătate de ceas puse florinul pe masă și plecă.

Fata așeză florinul cu ceilalți bani ai ei, apoi, istovită, se trînti pe pat să doarmă. Dar patroana „casei“ care o adăpostea, venind să-i ia banii, făcu tărăboi și-i zvîrli florinul fals, zbierînd:

— Pentru o treabă ca asta omul poate s-ajungă și la pușcărie!

Fata schimbă îngrozită banul fals cu unul bun. Patroana plecă. Fata rămase singură, cu florinul fals în mîna.

— Trăzni-i-ar dumnezeu pe toți — oftă ea cu nesfîrșită amărăciune.

Se duse la culcare și trînti moneda în scrin. Și astfel, florinul fals își încheie cariera lui de douăzeci și patru de ore în Budapesta. Banul zăcu multă vreme în scrinul ei, încetul cu încetul se înnegri și, într-o bună zi, fu aruncat la gunoi.

SPORT

Așteptat cu viu interes de iubitorii fotbalului, meciul dintre Dinamo București și C.S.M.S. Iași a furnizat o vie dispută, încheiată cu victoria gazdelor: 3-2 (2-1). În fotografia: plonjonul portarului ieșean a fost inutil (sînga). Nici portarul echipei gazdă n-a fost scutit de emoții (jos).

Baza hipică din Calea Plevnei a găzduit la sfîrșitul săptămînii trecute un concurs de călărie, dotat cu Cupa 1 Mai. Iată trei dintre protagoniștii întrecerii:

- ① Ștefan Mustafa, pe calul Sept, la trecerea unuia dintre obstacole.
- ② Mihaela Rădulescu, cu calul Rîndunica, pregătindu-se de start.
- ③ Maestrul sportului Vasile Pinciu care, conducînd calul Văpaia, a obținut și de astă dată unul din cele mai bune rezultate ale concursului.

Fotografii de Romulus SCURTU

↑ CALITATEA MICILOR ROȚI DINȚATE, produse la o fabrică de ceasornice din Moscova, poate fi verificată în bune condiții datorită unei instalații originale, constând din niște proiectoare optice care măresc piesele de câteva sute de ori.

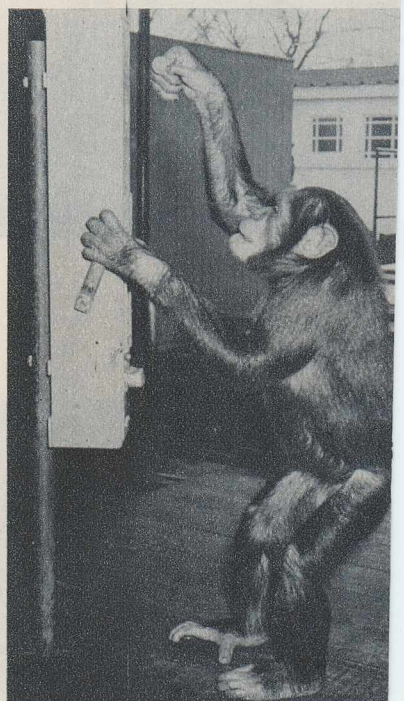

ÎNVĂȚAREA LIMBILOR STRĂINE la Universitatea Palacky din Olomouc (R.S. Cehoslovacă) se face prin metoda audio-vo-vizuală. Iată-l pe profesorul Miroslav Pavlik: 1) verificând pronunția corectă a studentului bolivian Lutgado Villaba Roso; 2) pregătind aparatul de proiecție, în vederea unei lecții, asistat fiind de studentul columbian Alfons Martinez (stînga); 3) conversînd cu studentul român Tiberiu Mureșan.

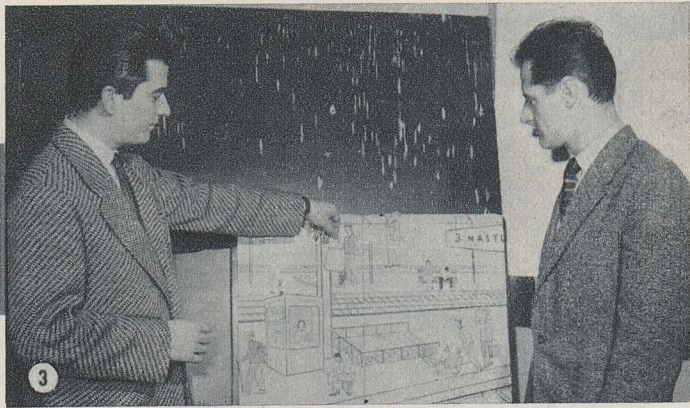

5 MILIOANE PUIEȚI de plante decorative veșnic verzi a livrat anul acesta în U.R.S.S. sovhozul specializat din Nalcik. În fotografie: agronomul I. Bokov examinează o tufă de merișor turcesc (*Buxus sempervirens*) în vîrstă de 22 ani. →

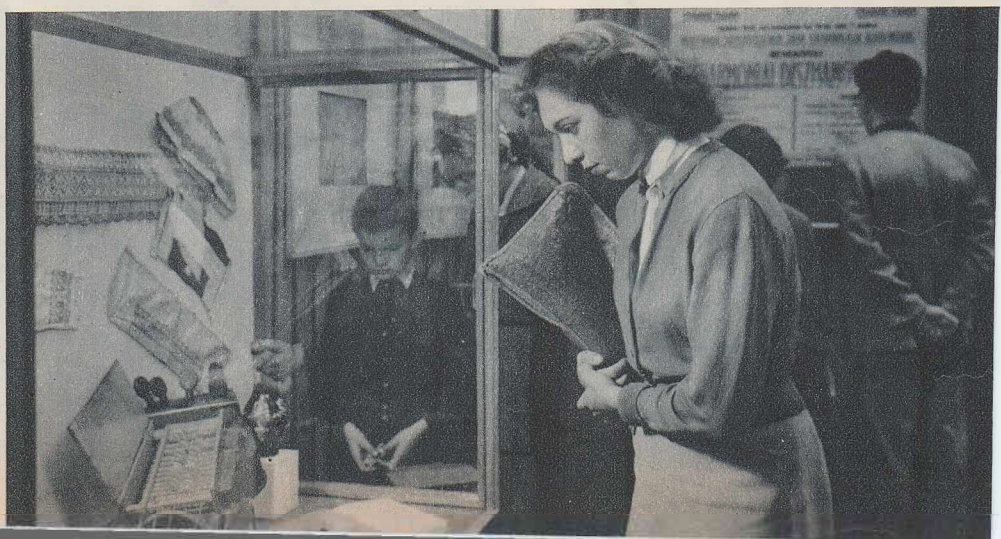
GRĂDINA ZOOLOGICĂ DIN PLOCK (R.P. Polonă) se îmbogățește permanent cu exemplare de animale rare. Recent, vasul „Sienkiewicz“, întors din Argentina, a adus la bord patru șerpi și trei șopîrle uriașe. ↓

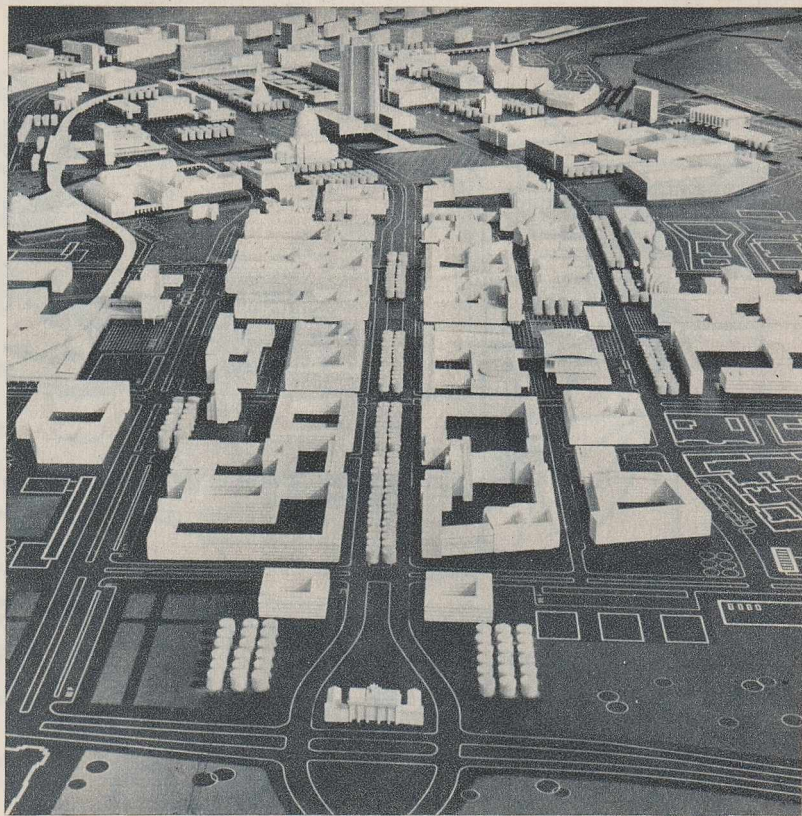
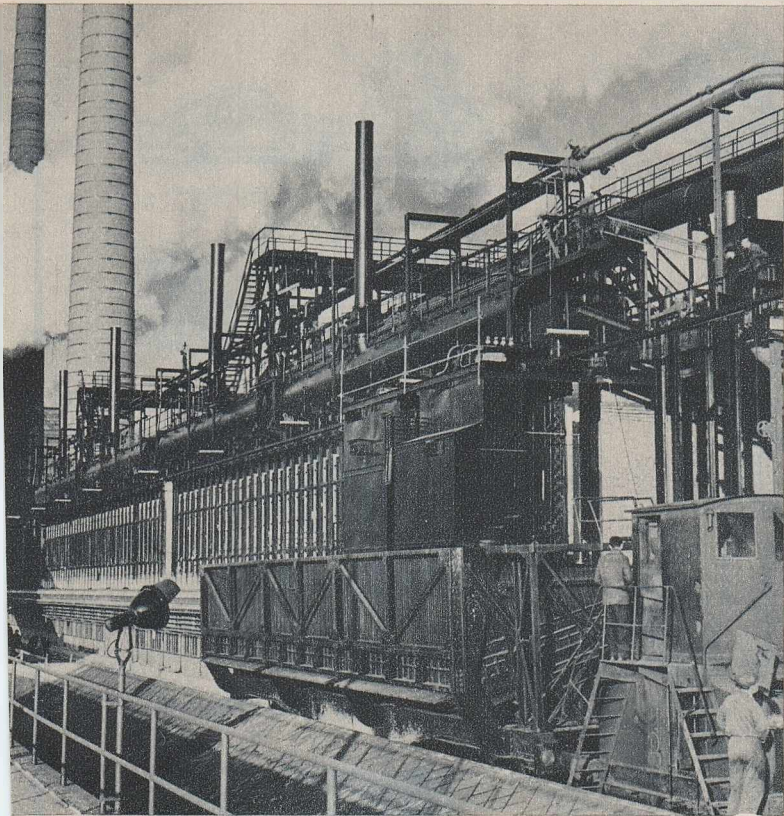

„FIFI“, pensionară a grădinii zoologice din Londra, capătă uneori cite un penny de la vizitatori, cu care obține dulciuri de la un automat...

EXPOZIȚIA JUBILIARĂ „BARTOK BELA“, deschisă la Budapesta în localul Muzeului Național, cu prilejul împlinirii a 80 de ani de la nașterea marelui compozitor maghiar, stîrnește un viu interes printre iubitorii de muzică. În fotografie, aspect din expoziție. ↓

Cu entuziasm și cu importante realizări în muncă a sărbătorit poporul cehoslovac cea de-a 16-a aniversare a eliberării patriei sale și împlinirea a 40 de ani de la înființarea Partidului Comunist din Cehoslovacia.

În numai 20 de luni a fost terminată cea de-a 9-a baterie de cocs de la uzinele „Klement Gottwald” din Kuncice (R.S. Cehoslovacă).

Reconstruit în anul puterii populare, Berlinul — capitala R.D. Germane — continuă să se modernizeze. Iată macheta viitorului centru al orașului.

La 8 mai s-au împlinit 16 ani de la eliberarea Germaniei de sub jugul fascist. R.D. Germană, primul stat socialist creat pe pământ german, a obținut mari succese în construirea socialismului.

fotocronica
FLACARII

Cîntecul și dansul popular sînt totdeauna prezente la marile sărbători ale poporului cehoslovac.

Noua motonavă „Fritz Heckert”, construită la șantierul naval din Rostock (R.D.G.), a pornit în prima sa cursă.

ACȚIA: BUCUREȘTI
PIAȚA ȘCINTEII

Căsuța Postală : 3507
aj. 33, Tel. 17.60.10,
int. 1744

ABONAMENTE:

la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

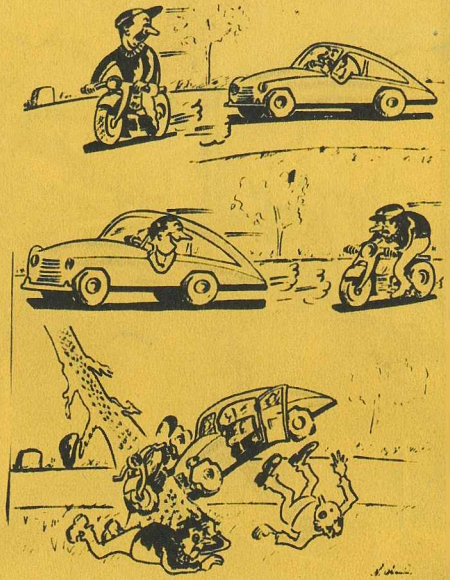
PREȚUL
ABONAMENTELOR:

3 luni : 26 lei
6 luni : 52 lei
un an : 104 lei

„Grajdul”.

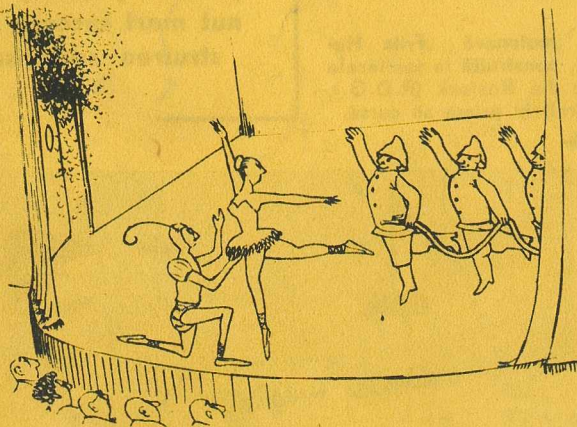
Desen de N. CLAUDIU

Întrecere pe șosea.

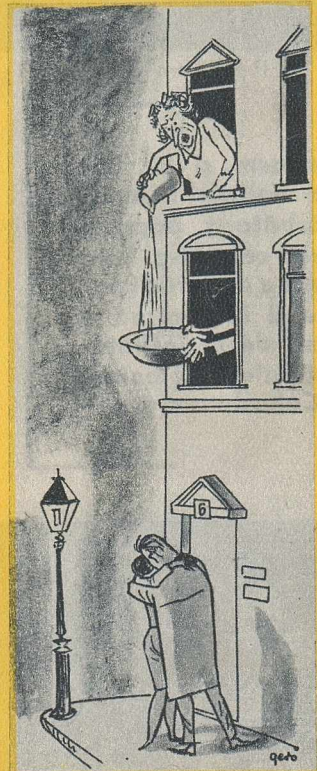
Desen de N. GHENADIE

UMOR

Îngerul păzitor.

(Din „Ludas Matyi”
— R. P. Ungară)

Nu vă alarmați, vă rugăm!

(Din „Eulenspiegel”
— R. D. Germană)

